

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za imenovanje Din 40.— neobvezno.

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:Ljubljana, Knafova ulica št. 5/L
Telefon št. 2073 in 2804, ponoči tudi št. 2034.

Rekopis se ne vračaja.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravištevno: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 2036.

Izdatni oddelki: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 2495.

Podružnici: Maribor, Aleksandrova št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem čeku, zavodu: Ljubljana št. 11.443 — Praha čialo 78.180, Wien, Nr. 205.241.

Ljubljana, 27. aprila.

Nedeljske ožje volitve v Franciji zanimajo vso Evropo in ostali svet. Ker je izvoliti še čez dve tretjini poslancev, so važnejše od prvega glasovanja.

Pri prvem volilnem turnusu v Franciji so sprito volilnega reda po arondismentih dosegle srednje in desničarske stranke nepričakovano sijajne uspehe. Od izvoljenih poslancev pripadajo skoro tri četrtine Poincaréjevi struji in celo desno od nje stoječim političnim skupinam. Stranke bivšega levičarskega kartela, zlasti pa socialistični radikali, republikanski socialisti in internacionalni socialisti, ki so v zbornici, izvoljeni 11. maja 1924, tvorili skupaj z levičarskimi radikali kompaktno večino, so tokrat neverjetno slabo odrezali. Izvoljenih je bilo jedva par ducatov poslancev strank, ki so prej štele, najmanjša 40 in največja čez 150 mandatov. Numerično še slabše pa so odrezali komunisti. Po glasovih so sicer napredovali skoro za 200 tisoč glasov, navzlic temu pa ni bil vsled novega unanionalnega volilnega reda izvoljen v vsej Franciji niti en samcat komunist, dočim jih je doslej zasedalo v burbonski palači skoro 30.

Pri prvem izboru je torej bil izgled za stranke leve zelo slab. Zadnje trenutke pa se opaža znaten preokret v prid levičarskim strankam. Komunisti pač res v splošnem vztrajajo pri geslu, ki jim ga je vsilila Moskva, da namreč morajo povsod vzdržati lastne kandidature tudi pri ožjih volitvah. Zaradi te stvari je odstopal v Berlin k Litvinovu eden izmed glavnih šefov francoskih komunistov Renaud Jean, znani vodja komunističnih kmečkih delavcev. Renaud je zahteval od predstavnika izvršilnega odbora Komunistične Internacionalne, naj se dopusti francoskim komunistom sklenitev volilnega pakta s socialisti in celo s socialističnimi radikali, v kolikor to zahteva splošni položaj v Franciji. Zahteval je to izjemno samo za one primere, kjer gre za to, da se prepreči izvolitev «reakcijskih» kandidatov. Komunistična Internacionalna je ostala neizprosnna. Njeni verniki v Franciji morajo vsepovsod ohraniti svoje lastne kandidate tudi pri drugih volitvah. Formalnih izjem ni. Dejanska izjema velja samo za par avtonomističnih, germanofilskih kandidatov v Alzaciji-Loreni, kjer bodo komunisti sicer zadržali svoje kandidate, so pa naročili svojim pristajšem, naj oddajo glasove germanofilskim avtonomistom, izmed katerih sede nekateri v preiskovalnem zaporu. Zakaj zahteva Moskva od svojih pobožnikov v Franciji tako intranzigenco, ki more koristiti samo desničarskim strankam, leži za vsakogar, ki pozna splošne linije komunistične svetovne politike, na dlani. Izvršilni odbor Komunistične Internacionalne želi v prvi vrsti in brez oziroma stranki nevsledne posledice znebiti se socialistične konkurence ter ohraniti zase monopol socialne revolucije in zastopstva «delavskih interesov».

Socialistom sprito komunistične oholje nepopustljivosti pač ni preostalo nič drugega, kot da zapazijo, da so jim vrata v levičarsko revolucionarno kolo zaloputnjena pred nosom. Z bolezijo v srcu so se spomnili svoje stare ljubezni, v njihovem besednjaku pravilneje rečeno, svoje starikeve ljubezni, radikalov in socialističnih radikalov, s katerimi so pri volitvah leta 1924 sklenili kratkotrajno, zasilen koruzni sklop. Njihova obilnejša, toda malo že priletna volilna družica jim je vsaj po svojem izvrševalnem odboru navzlic težkim, da, obupnim razočaranjem leta in leta nudila gubavo roko v spravo in v začetek novega, složnega življenja. Vrhovni mojster rdečih socialistov pa o skupnem gospodinjstvu s tem bivšim znanjem ni maral ničesar slišati. Kvečjemu se je izkazal pripravljenega podedovati za njim. V sedanjih stiski, ko ga je zavrgla mladostna nevesta, ki poslušala ukaze iz Moskve, se je Leon Blum usmili svoje stare zaveznice. Tako je prišlo v cel vrsti volilnih okrajev od obnove levičarskega kartela iz leta 1924. Kjer imajo socialisti več izgleda za izvolitve, jim bodo oddali radikali svoje glasove, v zameno pa bodo internacionalni Blumovi pristajši glasovali za socialistične radikale, kjer je kazno, da bo le-tim volilna sreča milejša. Tako je pričakovati, kot smo že večkrat poudarjali, da bo končni volilni izid za stranke bivšega kartela ugodnejši, nego se more soditi po podatkih prvega glasovanja.

Majhen del radikalnih socialistov ne mara ničesar slišati o zvezi s socialisti in se iskreno veže s Poincaréjevi pristajši. Enotnost med slednjimi pa ni niti izdaleka popolna. Zato je pričakovati, da se bodo končni volilni izidi še popravili v prid levičarskim strankam. Vendar ne govori nihče v Franciji, kakor se je to dogajalo leta 1924, o padcu Poincaréja in začetku nove francoske politike. Poincaré bo ostal, četudi ne ostanejo vsi njegovi dosednji ministri. Manjše izpremembe se bodo morale izvršiti kakor bo to

Nove lovorike nesrečne klerikalne politike

Slovenski in drugi prečanski invalidi bodo zapostavljeni srbijanskim. — Hudi očitki ministra Radoviča dr. Gosarju. — Zastoj v razvoju vladne krize

Beograd, 27. aprila. p. Na današnji skupščinski seji je bilo več incidentov in živahnih prizorov, tako da je morala biti seja dvakrat prekinjena. Kljub vsemu pa je bilo najinteresnejše dejstvo, da je minister socialne politike Ceda Radović obtožil svojega prednika dr. Gosarja, da mu je zapustil zlasti v invalidskih zadevah velik nered in množico nerešenih aktov. Ta izjava je izzvala posebno pozornost in se je splošno pričakovalo, da bo dr. Gosar odgovoril na izjavo ministra Radoviča. Čeprav pa je bil prisoten, se dr. Gosar ni javil k besedi.

Med poslanci KDK je naletel na jako ostro obsodbo od vladne večine v skupščinskem odboru že sprejet predlog, ki ima priti jutri na dnevni red in ki se tiče tolmachenja čl. 108 invalidskega zakona. Po tem tolmachenju, ki ga je vladna večina sprejela, se priznava privilegirano stališče samo invalidnim oficirjem in vojakom bivše srbjske in črnogorske vojske. Med prečanskimi po-

slanci se najostreje obsoja, da so ta predlog podpisali tudi klerikalci, in sicer v njihovem imenu poslanca Kremžar in Smodej, čeprav je v nasprotju z načeli enakopravnosti. KDK bo v skupščinski debati ostro nastopila proti pristranskemu reševanju invalidskega vprašanja ter bo zahtevala izenačenje pravic vseh invalidnih oficirjev in vojakov ter njihovih družinskih doklad ne glede na pokrajino.

V razvoju političnega položaja je bilo danes opaziti nekaj zastoj. V krogih demokratov in nezadovoljnih radikalov se ta zastoj pojasnjuje kot tišina pred velikimi dogodki. Ni dvoma, da je položaj za likvidacijo Vukičevićevega režima dozorel, vendar pa sedaj še ni ustvarjena prava podlaga za novo kombinacijo, v kateri bi mogla sodelovati tudi KDK, ki vztraja čvrsto na tem, da ne vstopi v nobeno vladno, ki ne bi sprejela vsaj glavnih točk njenega delovnega in političnega programa.

Seja Narodne skupščine

Zopet enkrat napačen zapisnik. — Izločitev Kastva iz ljubljanske oblasti. — Zlorabe v železniških delavnicah v Brodu. — Danes pride na vrsto novi stanovanjski zakon

Beograd, 27. aprila. p. Današnja seja Narodne skupščine se je pričela ob 10.45. Po prečitjanju zapisnika je Svetozar Pribičević ugotovil, da je v njem netočno zabeležen sklep o podpori žrtvam potresa na Bolgarskem in na Grškem. Zapisnik trdi, da je poslanec dr. Ceda Mihajlovič sam predlagal podporo 5 milijonov dinarjev, kar pa ni resnica, ker se je to zgodilo na podlagi sporazuma vseh šefov parlamentarnih skupin. Skupščinski tajnik Popović je izjavil, da sprejme zahtevani popravek.

Stjepan Radić je zaklical: Če že tu varate in če se take neobestnosti gode v parlamentu, kaj se šele zodi izven njega. To je navadna prevara. Zares bomo morali povsem drugače govoriti s tem Čedom. To je človek, ki je bil 18 let v Franciji, pa nima niti pojma o vljudnosti. Laže tukaj pred nami vsemi.

Podpredsednik Agatonović je izjavil, da ima Svetozar Pribičević prav in da je večer dal novinarjem komunikacijo, ni pa kriv, ker ga niso objavili.

Stjepan Radić: Naravno, ker je ves tisk v Beogradu plačan. Podkupljen je iz dispozičnih fondov.

Podpredsednik Agatonović: Teza ne vem, Stjepan Radić: Tisk se plačuje, narod pa umira od lakote. Milijone dajete za tisk. Posl. Kobasica: To je žahtev tiska.

Stjepan Radić: Niso plačani novinarji, temveč listi.

Podpredsednik Agatonović je soreljal zahtevo Svetozarja Pribičevića in se je nato zapisnik tudi popravil. Po raznih formalnostih je bilo predloženo Narodni skupščini poročilo o osrednji upravi za mere in dragocenosti ter za kontrolo posod.

Za tem je bil verificiran mandat dr. Nagyja. Poslanec Čeda Kokanović je pri tem protestiral, ker se o verifikaciji ni vršila razprava.

Nato se je vršila razprava o priznanju prvenstva interpelacij Stjepana Radića. Svetozarja Pribičevića in Joce Jovanovića na zunanje ministra zaradi namenov Italije, proglasiti carinsko unijo rad Albanijo in definitivni protektorat nad njo. Zunanji minister je izjavil, da pristaja na to, da se z interpelantni dogovori pred prihodnimi četrtkom, ko ima priti interpelacija na dnevni red. Za tem je bila sprejeta nučnost vladnega zakonskega predloga o konvenciji za zaščito industrijske svojine, nakar se je prešlo na nujni zakonski predlog dr. Ivana Ribarja in tovaršev, ki zahteva, naj se kastavski srez izloči iz ljubljanske oblasti, Kerk in Rab pa iz splitske oblasti ter pridruži primorsko-kraški oblasti. Po govoru posl. dr. Anđelinovića, je minister pravde v imenu vlade sprejel nučnost predloga.

Na razpravo je prišel nato predlog resolucije poslanca Vole Lazića, ki zahteva pospeševanje dela v invalidskih sodiščih. Posl. Lazić je v utemeljevanju predloga ugotovil, da je nad 20 tisoč nerešenih invalidskih vlog.

Minister socialne politike Ceda Radović je to priznal, izjavil pa je, da je prevzel take razmere od svojega prednika.

Svetozar Pribičević: Torej vaš prednik dr. Gosar je zapustil tolik nered?

Minister Radović se je zavovarjal, da se ne morejo reševati akti tako hitro in da je ustanovil še tretje višje invalidsko sodišče. Dejal je, da bo ustanovil še četrtega, ako bo potrebno. Pristal je končno na nučnost predloga.

Nato je prišel na razpravo nujni predlog resolucije poslanca dr. Markotića in tovaršev o velikih zlorabah v železniški kurli.

zahteval nedeljski končni volilni izid. Sodelovanje med strankami bivšega kartela je samo trenutno, docela takotično, da se prepreči premočna zmaga centruma in desnice. Po končanem glasovanju pa bo francosko strankarsko življenje korakalo naprej po svoji dosednji poti. To ne bo škodovalo niti Franciji, niti Evropi, niti zavezniškom francoske republike

Senzacionalna aretacija Bele Kuna na Dunaju

Moskovska internacionala je nameravala organizirati v srednji Evropi, predvsem pa na Madžarskem, intenzivno boljševiško akcijo. — Rezultati policijske preiskave. — Številne aretacije

Dunaj, 27. aprila. sg. Ponoči je policija aretirala bivšega madžarskega komunističnega diktatorja Bela Kuna, ki je nameraval odpreti v 7. okraju trgovino ter tamkaj s svojimi pristajši ustanoviti komunistično agitacijsko centralo. Kun je bil aretiran, ker je osumljen da snuje tajne zveze.

Razen 3 oseb ki so bile zaradi zvez s Kunom aretirane dopoldne, je policija zvečer izvedla še 9 aretacij. Po ugotovitvah policije postaja vedno jasnejše, da se Kunova agitacija ne bi nanašala samo na Madžarsko in Balkan, temveč na vso srednjo Evropo. Moskva je očividno izbrala Dunaj za agitacijsko središče, čigar vodstvo bi bilo v rokah Bele Kuna.

Dunaj, 27. aprila. s. Ko so aretiranege Bela Kuna pripeljali na policijo, ni hotel dati nikakih podatkov o svoji osebi. Šele tedaj, ko so ga policijski uradniki, ki so ga že pred nekaj leti aretirali na Dunaju, spoznali je pričel govoriti, ter so nedvomno ugotovili njegovo identiteto. Tekom dneva je bil aretiran še neki madžarski komunist, ki je imel pri sebi ponarejen nemški potni list. Dalje so aretirali neko damo, ki je očividno delovala kot tajnica Bele Kuna. V poslovnem lokalu, kjer so Bela Kuna aretirali, so zaplenili veliko množico listin, ki so bile večinoma pisane v madžarščini. Listi poročajo, da je gotovo, da je prišel Bela Kun na Dunaj v politični misli moskovske internacionalne, da bi odu vodil akcijo, ki naj bi predvsem izvedli reorganizacijo madžarske komunistične stranke.

Dunaj, 27. aprila. g. Popoldne so zasliali Bela Kuna. Zasiševanje je trajalo do poznega večera, vendar pa ni imelo mnogo uspeha, ker je Bela Kun skoro na vsa vprašanja policijskih uradnikov odgovarjal, da od njega ne bodo ničesar slišali. Ravno tako molčeča je bila pri zasiševanju njegova tajnica Ilona Brauer. Obenem so zaslisavali tudi ostalih 9 aretirancev. Posamezni izmed njih so priznali, da so delovali v propagandnem uradu Bele Kuna. Policija je ugotovila, da Bela Kun za časa svojega bivanja na Dunaju ni bil v taj-

ništvu komunistične stranke niti na sovjetskem poslanstvu. V lokalu so našli pri preiskavi ogromno množico komunističnih letakov v nemškem, madžarskem, ruskem in drugih jezikih. Razen tega so našli obširno korespondenco, iz katere je videti, da je imel urad tajne zveze z različnimi sovjetskimi emisarji, ki so bili pod drugimi imeni odposlani na Madžarsko, da bi tamkaj pripravili prevrat in obnovo sovjetskega gospodarstva. Glavno pozornost je Bela Kun očividno obrnil na Madžarsko. Iz korespondence je videti, da je bila misija Bele Kuna zelo dalekosežna in je nameraval razviti svojo akcijo tudi na Balkanu. Razen tega naj bi ojačil komunistično propagando v Avstriji in Nemčiji. Vse letake in korespondenco je policija odnesla; trajalo bo precej časa, preden jo bodo pregledali do podrobnosti.

Preiskava pri komunistični stranki ni imela uspeha. V neki komunistični knjižnici pa so našli razne knjige, ki so najbrže v zvezi z akcijo Bele Kuna. Policija hoče predvsem ugotoviti, kje je Bela Kun stanoval in kdaj ter kako je prišel na Dunaj. Madžarsko poslanstvo se je, ko je izvedelo za njegovo aretacijo, obrnilo na urad zveznega kancelarja po potrebne informacije ter nato poročalo o aretaciji v Budimpešti. Tekom jutrišnjega dne bodo vse aretirance izročili deželnemu sodišču. Državno pravništvo jih bo obtožilo hujkanja, veleizdaje, snovanja tajnih zvez, napačnih prijav in prepevanega povratka.

Budimpešta, 27. aprila. s. Vest o aretaciji bivšega ljudskega komisarja Bele Kuna na Dunaju je izzvala tukaj največjo senzacijo. V ospredju vsega zanimanja je vprašanje, ali bo Madžarska vlada ponovno predlagala, da ji avstrijske oblasti izročijo Bela Kuna. Kakor znano, je Avstrija prvo prošnjo za izročitev v letu 1919 odklonila. Madžarski merodajni krogi tudi danes dobro vedo, da bi avstrijske oblasti tak poskus ponovno odklonile, posebno še, ker je Bela Kun od tedaj postal ruski državljani.

Vsak dan novi potresi v Bolgariji in Grčiji

Bolgarska hvaležnost za sočuvstvovanje v Jugoslaviji. — Prvi potresni sunki niso zahtevali človeških žrtev. — Tragična smrt italijanskega pevca. — Tudi iz Grčije poročajo o novih potresnih sunkih

Sofija, 27. aprila. s. Časopisje izraža srčno in globoko hvaležnost bolgarskega naroda za simpatije, ki so jih ob zadnjem potresu pokazali napram Bolgariji vsi narodi. »Slovo« obžaluje, da katastrofa, ki je zadela Bolgarijo, ni prizanesla tudi Grčiji in prav, da sta oba sosednja naroda združena v nesreči. Listi naglašajo posebno tople simpatije, ki jih je bil bolgarski narod deležen od oficijelnih krogov in vsega prebivalstva Jugoslavije.

Sofija, 27. aprila. s. V pretekli noči so ob 2.01 in 3.16 čutili dva nova potresna sunka. Posebno močna sta bila v Plovdivu, Golijumu, Konaru in Stari Zagori. Drugi je bil najbolj močan v Haskovem in okolici, vendar pa je povzročil le neznatno škodo in k sreči ni zahteval človeških žrtev. Prebivalstvo glavnega mesta, posebno v višjih nadstropjih, teh sunkov ni čutilo. Po vsej Bolgariji je temperatura zelo padla. Iz gorovja poročajo, da je zapadel sneg.

Sofija, 27. aprila. g. Pri zadnjem potresu v Plovdivu je postal žrtev tudi znani italijanski tenor Enrico di Maceu. Umetnik je bil na koncertni turneji po Bolgariji in so ga mrtvega potegnili izpod razvalin hotela, v katerem je stanoval.

Budimpešta, 27. aprila. s. V imenu pomozne akcije »Pro Bolgarija« se je slikar prof. Kaczaj obrnil na vse slikarje s prošnjo, naj bi darovali po eno umetniško delo za žrtve potresa v Bolgariji. Mestni magistrat je daroval za pomoč Bolgariji 10.000 pengov.

Bakerjeva vneto katoličanka

Prihod plesalke v Budimpešto je vznemiril glavno arpadsko mesto, predvsem pa njegove katoliške zastopnike

Budimpešta, 27. aprila. g. Plesalka Josipina Baker je noč iz Praxe prispela semkaj. Ker so se bali demonstracij, je policija 2 uri pred prihodom vlaka zasedla kolodvor. Pred navnim nastopom Bakerjeve se bo vršila intima generalna skušnja, pri kateri bodo zastopniki oblasti odobrili posamezne plesne točke in odločili, kaj je primerno za občinstvo. Predvčerajšnjim je poslanec Petrovacz v parlamentu utemeljeval svojo interpelacijo glede gostovanja Bakerjeve sledeče: Skandalozna in nemoralna golota slavi orgije na madžarskih odrih. Strašno je v kakšni nevarnosti so danes katoliški občani! Dostojni trikotni pred vojne dobe so izginili in sedaj naj črna golota slavi triumf (!) Dovoljenje za nastop je dobila plesalka ravno v mesecu maju, ki je posvečen Mariji. Prepričan sem, da bodo oblasti storile vse, da preprečijo skandale: gotovo je, da katoliški narod v Budimpešti ne bo mirno prenesel te sramote. Kongregacije in katoliške žene se pripravljajo za demonstracijo. V imenu katoliškega prebivalstva zahtevam, da se prepove nastop Bakerjeve. Notranji minister je nato odgovoril: budimpeštanska policija ima stroga navodila po

katerih vidljivih bo nadzorovala predstave. Bakerjevi smo dovolili nastopati v dveh lokalih. Poslanec Rassav: Tam ples vedno državni tajnik poljedelskega ministrstva! Notranji minister: »Josipina Bakerjeva je dolžna prirediti poizkusno predstavo, pri kateri bodo oblasti presodile ali je mogoče dovoliti njena predvajanja. Gospodje, ki so mojih političnih nazorov so videli Bakerjevo v inozemstvu in so bili vsi navdušeni za njo ter niso našli, da bi bila nemoralna. Sam sem postal tako radoveden, da jo bom šel gledati.

Novinarjem je Bakerjeva odgovorila, da ne bo plesala gola in da se bo povsem podredila policijskim odredbam. Reči na mora, da je postal v inozemstvu zoli ples splošen in da se vedno najboljše pleske tako kot je bil človek ustvarjen. Rekla je tudi, da še vedno ne razume dunajskih demonstracij, ki so sama domišljija. Plesalka je vneto katoličanka in stalno obiskuje cerkev. Zaradi svojih plesov jo še nikoli ni nekla vest. Kljub vsemu temu ni gotovo, ač ne, tudi policija odobri njena izvajanja. Prišlo do demonstracij proti plesalki.

Prepovedane prvomajniške proslave

Beograd, 28. aprila. p. Kakor doznava vaš poročevalec, je notranje ministstvo izdalo vsem podrejenim oblastem navodila, da morajo prepovedati vse zunanje delavske proslave 1. majnika. Zlasti je treba preprečiti izbošanje rdečih zastav, shode na prostem in javne obhode. Prepoved velja tudi za Slovenijo.

Razdeljevanje koruze v ljubljanski oblasti

Beograd, 27. aprila. p. Poslanca Ivan Pucelj in dr. Zervaj sta vložila interpelacijo na ministra socialne politike zaradi postopanja pri razdeljevanju koruze po znižanih cenah od ljubljanskega oblastnega odbora.

Začasno poravnani spor med železnico in premožovniki

Beograd, 27. aprila. p. V sporu med lastniki premožovnikov in generalno direkcijo železnice je nastopil preokret v tem smislu, da je generalna direkcija železnice priznala upravičeno stališče lastnikov premožovnikov in podaljšala za mesec dni naročila premoaga pod josedanji pogoji. Z ozirom na to premožovniki ne bodo prisiljeni zmanjšati produkcije in reducirati delavce.

Šumski direktor v Ljubljani

Beograd, 27. aprila. p. Za direktorja ljubljanske direkcije šum je imenovan dosednji vršilec dolžnosti direktorja inž. Zmagoslav Zirnfeld.

Fašistična akcija za revizijo trianonske mirovne pogodbe

Novi fašistični izpadi proti mirovni politiki Male antante. — Fašisti vidijo povsod strahove

Rim, 27. aprila, s. «Popolo d'Italia» objavlja članek političnega urednika Poverelli, ki je sedaj v Budimpešti, v katerem nastopa proti trianonski pogodbi. Ogrnjena Madžarska je izgubila tri in pol milijone sorojakov. (!) Češkoslovaška si je prilastila popolnoma madžarski pas ter spravila svoje meje do Dunava, 40 km od Budimpešte, tako da bodo lahko sovražni topovi z meje streljali v madžarsko glavno mesto. Rothermereova akcija za revizijo trianonske pogodbe je vzbudila na Madžarskem nekaj upanja. Pravično in človeško sodbo duceja, da ni mogoče smatrati pogodb za nagrobne kamene narodov, je madžarski narod sprejel s hvalečnostjo.

Razorožena Madžarska ima milico, ki šteje 35.000 mož, dočim ima Mala antanta okroglo milijon vojakov pod orožjem. To ni mirno, temveč vojno stanje. Pravega miru ne bo, če pogodbe ne bodo spremenjene v duhu pravičnosti. Revizija trianonske pogodbe je tudi v interesu Male antante, ker ne prinaša nikake koristi, če je mir vsiljen in ga je treba na večne čase čuvati z bajoneti. Končno naglašajo člankar, da so se Madžari bojevali na strani centralnih držav.

Nedvomno odkriti dokumenti dokazujejo z nepobitno gotovostjo, da je bil madžarski ministrski predsednik Tisza proti vojni. Dokazano pa je tudi, da so bili Hrvati in Slovenci pravi janičari

(habsburškega) cesarstva proti Italiji in da so se do zadnjega trenutka zvesto borili (za svojo jugoslovensko zemljo proti Italiji. Op. ur.) Zaradi tega ni mogoče kruto postopati napram Madžarski, če so bili Hrvati in Slovenci, ki so se ob Pavi borili proti Italijanom, povabljeni kot enakopravni zavezniki k zeleni mizi. Da se s prikritimi grožnjami za vojno odklanja revizija, ni v skladu z duhom in besedilom mirovne pogodbe.

V resnici je bila Mala antanta umetno ustanovljena proti Madžarski, Bolgariji, Nemčiji in Italiji, predvsem pa iz vseslovanskih nagibov, ki naj bi s svojo močjo zagotovila francosko hegemonijo na celini. Zaradi tega je bila ustanovljena Velika Srbija (!) in češkoslovaška republika, ki ji je bilo priključeni na milijone Nemcev, Poljakov in Ukrajincev. Če bi v Rusiji nadomestili boljševizem demokratičen sistem, ki bi bil dostopen francoskemu vplivu, bi se Češkoslovaška zvezala z Rusijo. Iz tega vzroka so bile češkoslovaške meje neverjetno daleč potisnjene proti vzhodu. Da bi podprli vseslovansko idejo, so hoteli ustvariti tudi slovanski koridor. Vseslovansko delo je naperjeno proti Madžarski in Italiji, Rumuniji in Poljski pa sta v nevarnosti, da jih obkroži. Končno izvaja pisec, da je prišlo do trianonske pogodbe samo zaradi agresivnosti Clemenceaua.

Jutri ožje volitve v Franciji

Več kandidatov nego pri prvih volitvah. — Značilno stališče komunistov. — Vatikan in Briand

Pariz, 27. aprila, d. Iz province prihajajo vedno nove izjave, po katerih odstopajo radikalni kandidati v prid socialistov in obratno. V Alzaciji so komunisti sicer odzdržali svoje kandidature, vendar pa sklepe pajo tajne dogovore z avtonomisti, v Strasbourg je odstopil neki avtonomist, da bi njegovi glasovi koristili komunistom. Moskovska parola za ožje volitve je povzročila v komunistični stranki velike spore. Levičarski list «La Lumière» poroča: Komunist Renaud-Jean in pobelegi Doriot sta se baje na sovjetskem poslanstvu v Parizu pogajala z Manuiskim. Razgovor je bil zelo razburjen. Renaud-Jean je hotel, ker niso hoteli upoštevati njegovih argumentov, da istega večera odpotovati v Moskvo, kjer je upal, da bo več opravil. Ostali pa so mu kategorično izjavili, da ne bo dobil viza za potovanje v Rusijo. Zaman je skušal dokazati, da je v interesu sovjetske vlade, če francoska levica v bodočem parlamentu ne bo oslajena. Ko je na to zavrnili, da je njemu dobro znano, kaj koristi francoskemu delavskemu gibanju, so mu zagrozili z izključitvijo. Cachin in Vaillant-Couturier, po katerih nalogu se je Renaud-Jean udeležil pogajanj, sta v zaporu zvedela, da ni uspel; zaradi tega je nastal oster spor z generalnim tajnikom stranke Semardom. Zaradi tega, da bodo ustanovili novo komunistično stranko, ako bodo propadli zaradi taktike, ki jo so oni uvedli za ožje volitve. Za nedeljske ožje volitve je bilo v seinskem departementu prijavljenih 921 kandidatov. Pri glavnih volitvah je bilo teh kandidatov samo 856.

Rim, 27. aprila, o. «Osservatore Romano» je ponatisnil članek pariške «Action française» v katerem je napisal Karel Maurras med drugim: Se neko zlo se opaža na zapadu, t. j. pristranskost in vztrajno delovanje nuncijatur. Nimamo nobenega vzroka prikrivati, da je nuncijatura dala sporočiti v nantskem okraju, da bi izvolitev Brianda, koristila Vatikanu za njegov boj proti Mussoliniju. Zaradi tega so bili katoličani nasprotni, da ne kandidirajo proti Briandu. «Osservatore Romano» dodaja na koncu ponatisnjene članka, da je pobjubljen izjaviti, da od vsega tega ni resnična niti ena beseda. G. Maurras laže, kakor običajno, tudi sedaj in se zaveda, da laže.

Včerajšnja seja finančnega odbora

Nadaljevanje razprave o uredbi glede katastrskih komisij. — Ostra kritika vladne nesposobnosti in malomarnosti

Beograd, 27. aprila, p. Danes popoldne je finančni odbor nadaljeval in zaključil načelno razpravo o uredbi o delokrogu in postopanju komisije pri določevanju čiste katastrskega donosa zemljišč. Predsednik finančnega odbora dr. Sečurov je v začetku seje poročil, da se državni podtajnik dr. Letica ne more udeležiti seje, ker je v avdijenci na dvoru. Opozicija je protestirala, da ni navzoč finančni minister, čeprav je zdrav in bi mogel priti na sejo. V razpravi so govorili poslanci Predavec, Pavle Radić in Stjepan Radić.

Poslanec Predavec je kritiziral uredbo, češ, da je čisto protikmetijskega značaja. Njene številke so 20krat večje od dejanskega čistega katastrskega donosa. Te številke so nemogoče in dokazujejo, da bo rezultat le fiktiven, ker le naše kmetijstvo preslabo, da bi plačevalo tako visoke davke. Potrebna sodelovanja z Glavnim zadržnim savezom pri sestavi te uredbe ni bilo. Predložena uredba krši pravice seljakov in občin. V kraji, kjer obstoje katastri, se bo pač še nadalje plačevala zemljarina, kjer pa ne obstoje, ne bo mogoče tega vprašanja urediti pravično.

Poslanec Pavle Radić je istotako ostro kritiziral uredbo in zahteval, naj se odkloni. Naglašal je, da se vladna večina sploh

ne briga za interese seljakov in da samo skrbni prečasnke kraje.

Obširno je govoril Stjepan Radić, ki je dokazoval, da vladna večina nima smisla za potrebe naroda. Grajal je vladno, da ne posveča nobene pozornosti parlamentu in se pusti zastopati v skupščinskem odboru po uradniku. Zato se ni čuditi, ako opozicija vlado prezira. Kar vlada dela, je sistematično gaženje parlamentarizma. Pokojni Pašić ni kaj takega nikdar počel.

Sv. Pribičević: To je edini parlament, kjer zastopa vlado uradnik. Sramotno je, da vlada ruši parlamentarizem. Povsod drugod brani zakonske predloge vlada sama.

Stjepan Radić je dalje naznanil, da bo na nedeljskem shodu v Subotici razkrinjal vse vladne nesposobnosti, ki so tolike, da obstoja tudi v Srbiji nad vladnim delom veliko nezadovoljstvo in da vodstvo KDK vsak dan prejema pisma, ki mu poročajo, da bo srbski narod z motikami pregnal policijske poslanece.

Z Radićevim govorom je bila načelna razprava končana ter je nato vladna večina izglasovala uredbo v načelu s 16 glasovi proti 7. Podrobna razprava o uredbi se bo pričela v ponedeljek ob 4. popoldne.

Seja vlade

Beograd, 27. aprila, p. Nocoj se je vršila seja ministrskega sveta. Minister pravde Vujčić na njej poročal o sodniškem zakonu, in sicer o onem njegovem delu, ki govori o plačah. Ministrski svet tudi danes še ni sprejel o tem nobenega definitivnega sklepa. Nato je bivši minister pravde in predsednik kasasijskega sodišča dr. Dušan Subotić kot naš delegat pri mednarodnem razsodišču v Haagu poročal o pravnih, ki so nastale zaradi sekvetrov. Razen tega je ministrski svet sklepal tudi o večjem številu tekočih resornih zadev. Prometnemu ministru je bil odobren nadaljnji kredit za graditev železniških stanovanj.

Ministri v avdijenci

Beograd, 27. aprila, p. Danes so bili sprejeti od kralja v avdijenci vojni minister general Radić, prometni minister Milosavljević in minister za javna dela Pera Marković.

Zadušnica za Jurijem Biankinijem

Split, 27. aprila, n. Danes ob 30dnevni smrti Juraja Biankinija je odbor Jadranske Straže priredil v stolni cerkvi svečano zadušnico v staroslovenskem jeziku. Udeležili so se poleg občinstva tudi admiral Prica, ki se mudi v Splitu, ter zastopniki civilnih in vojaških oblasti.

Odmev „Jutrove“ šale v Rimu

Rim, 27. aprila, o. Opoldanski «Tevere» je priobčil naslednjo notico: Ljubljansko «Jutro» je 17. aprila pisalo, da je vsa Slovenija videla leteti zrakoplov čitaloj, ki je izval veliko ogorčenje med prebivalstvom, ki je razumelo namen letalcev, da fotografirajo vse one kraje, kjer so rudniki. Ogorčenje onih miroljubnih slovenskih prebivalcev se je pomirilo z vestjo, ki se je Bog vé kako razširila, da je na krovu zrakoplova Mussolini, ki je odpotoval iz Italije, dokler tam ne preneha revolucionarni kaos. To je ponovljena častnikarska raca, ki smrdi že na miljo daleč. Da je Mussolini na krovu Italije in da jo celo vodi, smo vsi vedeli; toda ne gre za Nobilovo čitaloj, temveč za ono Italijo, ki jo Srbi dobro poznajo in jo bodo še bolje spoznali v bodočnosti. (Gospod informator v Ljubljani ne pozna šale in še manj slovenščine! Op. ured.)

Mussolinijeva ekspanzijska politika

Milan, 27. aprila, d. Mussolini se je s finančnim ministrom Volpiem in državnim podtajnikom Grandjem udeležil seje upravnega odbora kreditnega zavoda za italijansko delo v inozemstvu ter tam razvil obširen ekspanzijski program. Naglašal je, da je nujna naloga zavoda, da finančno podpre naseljevanje italijanskih kolonij in drugih delov Afrike, kjer bi bilo mogoče uspešno zastaviti italijansko delo. V ta namen je treba v zavodu ustanoviti organizacijo s posebnim kolonijalnim programom in lastnim kapitalom, s katerim bi bilo treba izvesti ekspanzijsko politiko režima.

Z Briandove bolniške postelje

Pariz, 27. aprila, s. Zdravstveno stanje zunanjega ministra Brianda se stalno boljša. Španska potočka normalno.

Novi francoski poslanik pri Vatikanu

Rim, 27. aprila, (be.) Semkaj je prispel novi francoski poslanik pri Vatikanu de Fontenay.

Seja mariborskega občinskega sveta

Maribor, 27. aprila. Na nocojšnji seji občinskega sveta je bilo navzočih 39 odbornikov, manjkala sta torej samo dva. Soglasno se je svet pridružil spomenici Kmetijske družbe proti ukinitvi srednje kmetijske šole v Mariboru. Odobril je tudi predlog, da se denar, namenjen za preureditev vojašnice vojvode Mišiča v stanovanjske svrhe, uporabi za ureditev 16 zaslihih stanovanj v barakah, ki so za dobro treh let prepisane občini v uporabo. Na vprašanje socialističnega kluba glede oddaje cestnih del predelavcem in glede načina izplačevanja delavskih mezd, je župan obljubil odgovor na prihodnji seji. Na dneveni red so prišle nato volitve v upravni odbor. Mestne hranilnice. Volilo se je 18 odborovih članov z listi. Postavljene so bile 4 liste. Nosilec liste SDS je bil g. Bureš, nosilec socialistične liste g. Grčar, nosilec liste SLS dr. Juvan, nosilec nemške liste dr. Mühleisen. Prva lista je dobila 6, druga 12, tretja 15, četrta 6, glasov, tako da odpade na listo SDS troje, na socialistično pet, na SLS sedem, na Nemce pa troje članov upravnega odbora. Izvoljeni so bili z liste SDS iz občinskega odbora g. Bureš, izven odbora pa gg. Pinter in inž. Dračar, s socialistične liste iz občinskega odbora gg. Grčar, Eržen in Ošlak, izven odbora pa gg. odvetnik dr. Jan in g. Forstnerič. Na listo SLS so izvoljeni člani občinskega odbora gg. župan dr. Juvan, dr. Jerovšek, Ozvalič, Saubothy, Hohnjec, Tavcar in Stabej, na nemški listi pa gg. odbornika dr. Mühleisen in Primerer ter izven odbora g. Emeršič.

Poročevalec tretjega odseka, je predložil občinskemu odboru sklepe glede delavskih kolonij. Načrti bodo še izpopolnjeni in gradilo se bo, kolikor bodo pač finančna sredstva dovoljevala. Gradba se poveri enemu samemu podjetniku, ki mora vložiti kavejo v jamstvo, da bo delal točno po načrtih in da bodo hiše do 1. novembra letošnjega leta dogotovljene. Napeljava vode in luči in druga slična dela bodo izvršila mestna podjetja. Končno se je na predlog odseka vega poročevalca zaenkrat odklonila prva ruske tovarne in mesta Čakovec za posojilo parnega valjarja.

Na predlog četrtega odseka je občinski svet odobril še sklenjeni nakup Felberjevega otoka za ureditev kopališča. Načelno je je odobril kredit enega milijona 100 tisoč dinarjev ter naročilo gradbenemu uradu, naj čimprej izvrši načrte, da se bo lahko začelo z delom. Za mestnim vrtno, kjer je Copova, ulica, se nudi občini v nakup nekaj zemljišča. Ponudba se v načelu sprejme, da se bo Copova ulica lahko podaljšala ter izvršila regulacija tudi sosednjih ulic. Ta sklep je pa zaenkrat še neizvedljiv, ker je treba čakati na kredite. Gradbeni urad nadalje predlaga, naj se preostale parcele v Magdalenskem predmestju prodajo privatnikom za ceno 10 Din za kvadratni meter. Občino s s stroški vred te parcele stale sicer 12 Din za m², a da se pospeši gradbena akcija, se bodo parcele oddajale za nižjo ceno. Nekaj parcel se izmenja med občino in med vinorejsko šolo.

Protituberkulozna liga je prosila za pomoč pri adaptaciji novih prostorov ambulatorija v Gregorčičevi ulici. Stroški za to bi znašali okroglo 20.000 Din. Zadeva se je zaradi poizvedb in raznih ugotovitev vrnila odseku.

Državna realka je prosila občino za nabavo raznih učnih sredstev. Država dolguje pri državnih realki mestni občini okrog 140.000 Din na najemninu itd., mestna občina pa ima še plačati realki dogovorjene prispevke za učna sredstva. Posredovalo se bo pri velikem županstvu, da se napravi glede realke primeren obračun.

Na prejšnji seji se je zadeva avtomobila za pogrebni zavod vrnila odseku, ki je zdaj poročal enako ter zopet priporočal nabavo avtomobila pri «Oesterreichische Autowerke», češ da je ta avtomobil zaradi male porabe bencina najprimernejši in ga uporabljajo z velikim uspehom tudi pogrebni zavodi raznih drugih mest. Francišanska župnija hoče kupiti mestno pokopališče, ki je bilo ocenjeno z 804.000 Din. Zadeva se zaenkrat še odloži.

Poročevalec V. odseka, je predlagal podelitev nekaterih koncesij, naker je bila javna seja zaključena.

Fašisti se jeze na Radića

Rim, 27. aprila, o. Poluradna «Tribuna» se danes besno zgraža o voditelja KDK radi interpellacije, ki sta jo predložila v Narodni skupščini povodom vesti o carinski uniji med Italijo in Albanijo. V daljši beležki pod naslovom «Spekulacije neodgovornih elementov» trdi list, da je interpellacija navaden manevar jugoslovanske opozicije, ki hoče preprečiti, da bi prišlo do sporazuma med Italijo in Jugoslavijo. Radovedni smo, piše «Tribuna», kakšen odgovor bo dala jugoslovanska vlada. Po tem odgovoru se bo videlo, ali so se odgovorni elementi jugoslovanske politike zares odločili, da se ne bodo pustili slepiti z raznimi malimi spekulacijami, med katere spada brez dvoma tudi spekulacija g. Radića. Posebno hudo napada «Tribuna» St. Radića zaradi nekaterih njegovih izjav o fašizmu na shodu na Rabu. Imenuje ga nepoboljšljivega hrvatskega norca, ki je neodgovoren, nesposoben in glup.

Na medvedovo kožo...

Beograd, 27. aprila, p. Ministrski odbor, ki je razpravljal o porabi posojila, ki ga namestila najeti vlada v inozemstvu, se je brez uspeha razšel, ker med ministri ni došlo do sporazuma.

Naši konji za turško armado

Beograd, 27. aprila, p. V našo državo je prispela komisija turškega vojnega ministarstva zaradi nakupa večjega števila konj. Komisija bo obiskala razne kraje v naši državi, kjer imamo razvito konjerejo

Tragična smrt dveh naših odličnih letalcev

Pri vežbanju sta v Novem Sadu trčili dve vojaški letali v zraku skupaj in se razbili. — Oba pilota sta mrtva

Novi Sad, 27. aprila, n. Davi ob 7. se je na tukajšnjem letališču pripetila težka letalska nesreča, ki je vzmernila vse prebivalstvo, ker sta postala njena žrtev dva naša najboljša pilota-lovca. Nad letališčem so se danes vršile letalske vaje. Kapitan Peter Petrović se je dvignil s svojim letalom v zrak, istočasno pa se je dvignil tudi narednik pilot Jandrić. Oba letalca sta se vežbala v boju z mitraljezami ter sta krožila drug okoli drugega. Vreme je bilo lepo, nebo jasno in mnogo ljudi je opazovalo letalske vaje. V višini 500 m je naenkrat opazil kapetan Petrović, da mu Jandrićevo letalo drvi ravno nasproti. Petrović očividno ni vedel, v katero smer bo krenilo nasprotno letalo in je postal zato razburjen, kar so opazili tudi gledalci na zemlji. Teh se je polotilo silno vznemirjenje, ker je bilo jasno, da pride do katastrofe, ako se letali ne izogneta. Končno je kapetan Petrović napravil zaokret na levo in se skušal izogniti. Bilo pa je že prepozno. Jandrićevo letalo je priletelo z vso silo v Petrovićevo. Gledalcem je zastala kri v žilah, ko sta treščila oba aparata z veliko silo v zraku skupaj. Letali sta se razbili, odbili nato drug od drugega ter padli na zemljo. Vsi, ki so se nahajali v bližini letališča, so pohiteli na mesto katastrofe. Oficirji in vojniki zrakoplovne polke so našli aparata po-

polnoma razbita, ne daleč drug od drugega, letalca pa že mrtva. Na mesto katastrofe sta dospela poveljnik zrakoplovne polke major Radović in poveljnik celokupnega zrakoplovstva general Stanojlović.

Ponesrečeni kapetan Peter Petrović je bil rojen v Mostančih pri Sisku. Pri katastrofi je dobil na glavi smrtno poškodbo. Narednik Jandrić je bil iz vasi Zirovice pri Zagrebu. Njegovo truplo je bilo vse razmesarjeno in ožgano, ker se je njegovo letalo vnelo v zraku. Pokojni kapetan Petrović je imel navado, da si je pri vsakem poletu nataknil na glavo posebno čelado, ki jo je sam iznašel in ki bi ga naj varovala pred nesrečo. Slučaj je hotel, da baš danes ni vzel s seboj čelade in je dobil baš na glavi smrtonosno poškodbo. Petrović je že pred vojno pobegnil v Srbijo ter stopil tamkaj v podoficirsko šolo. Udeležil se je med vojno pohoda preko Albanije in bojev na solunski fronti, nato na vstopil v pilotsko šolo ter odšel v Francijo, kjer je bil pridelen francosko-srbski letalski eskadrili na solunski fronti. Bil je zelo hraber in spreten letalec ter je bil med vojno večkrat odlikovan. Star je bil šele 34 let. V zgodovini našega letalstva je to prvi slučaj, da sta se dve letali ponesrečili, kjer sta v zraku zadeli skupaj.

Avanture posadke „Bremena“

Zaradi pogreba letalca Bennetta je oviran svečan prihod nemških letalcev v prestolico Zedinjenih držav. — Prihod letalcev v Newyork

danes ob 1.48 pristali v Curtisfieldu.

Newyork, 27. aprila, g. Köhl, Fitzmaurice in Hünefeld so sklenili, da ne bodo danes nadaljevali poleta v Washington, ker bi zaradi prepoznega prihoda v Newyork ne prispeli več pravočasno k pogrebnim svečanostim Bennetta. Nadaljnji vzrok, da ne bodo startali, je v tem, ker vlada slabo vreme. Fordovo letalo je prispelo v Newyork v največjem naliivu. Tukaj bi moralo za nadaljnji polet vzeti novo zalogo bencina, kar bi zopet zavleklo odhod. Ko so prekoceanski letalci s pilotom Balchenom in njegovim mehanikom izstopili iz letala, je policija strnila okoli njih ozek kordon, da je držala množico, ki je z vseh strani udrla proti njim. Letalci so odšli v hangar, kjer jih je močan oddelek policije ščitil pred navalom publik. Ali in kdaj bodo letalci odšli iz Washingtona, je še popolnoma negotovo. Menijo, da bodo zaradi trajnega slabega vremena potovali tjakaj z železnico.

Newyork, 27. aprila, g. Nemški letalci so

semkaj truplo umrlega letalca Bennetta. Mesto, ki je bilo okrašeno za sprejem nemških letalcev, se je odelo v žalne zastave. Washington, 27. aprila, s. Nemške letalce pričakujejo ob 15. pri pogrebu Bennetta. Polet do Lake St. Agnesa je trajal 9 ur. Hünefeld je izjavil, da bodo položili zastave Amerike, irske svobodne države Nemčije, severnemškega Lloyda in «Hapag» na Bennettov grob. Kakor računajo, bodo letalci do sobote ostali v Washingtonu ter jih polodne pričakujejo v Mitchellfieldu. Včerajšnjega sprejema v Lake St. Agnesu se je udeležil tudi nemški generalni konzul.

Newyork, 27. aprila, s. Letalo, ki vozi nemške letalce, je pristalo v Hartfordu iz vjdnosti do Chamberlina, ki je moral tamkaj pristati, da dopolni gorivo. Iz Hartforda do Washingtona znaša razdalja 500 km, tako da so letalci preleteli že polovico poti.

Newyork, 27. aprila, g. Nemški letalci so

Praški občinski svetniki ne morejo prehvaliti sprejema v Ljubljani

Povratak delegacije občinskega sveta v Prago. — V Ljubljani smo doživeli pomladansko pravljico. — Zahvala praške občine

Praga, 27. aprila, h. Davi se je vrnila semkaj praška občinska delegacija iz Jugoslavije. Vsi člani brez izjeme so se izražali o doživljajih v Jugoslaviji z največjim zadovoljstvom. Navdušeni so nad gostoljubnostjo, ki so jo bili deležni v Jugoslaviji, ter nad bratsko ljubeznivostjo, ki so jo našli povsod. Socijalno-demokratski mestni svetnik in podpredsednik zveze češkoslovaških mest je izjavil vašemu dopisniku: «Bil sem s praško delegacijo že v Parizu, Londonu, Varšavi, Kodanju in drugod in povsod smo bili pristrčno sprejeti. Toda nikjer nismo doživeli tako bratskega in navdušenega sprejema kot v Jugoslaviji. Še nikoli nisem bil v notranjosti svoje duše in svojega srca tako ganjen kot ob nepričakovano prisrčnem sprejemu v Beogradu, Zagrebu in beli Ljubljani. Vračam se z izbornimi vtisi posebno iz Ljubljane in trdno verujem v slovansko vzajemnost in uspešno sodelovanje naših mest.»

Predsednik trgovskega gremija g. Martinec je izjavil: «Svojih vtisov ne morem popisati z besedami. Povsod so nas prisrčno pozdravljali. Strmeli smo nad sijajnim

sprejemom v Beogradu in Zagrebu, toda to, kar je priredila Ljubljana, je prekašala vsa pričakovanja. Bili smo tako iznenadeni, da nismo mogli spregovoriti besede. Vtisov, ki smo jih prinesli iz lepe Ljubljane, ne bom nikdar pozabil. Bili smo, kakor krasna pomladanska bajka. Čutili smo, da smo s Slovenci eno srce in ena duša. Tudi vsi drugi udeleženci potovanja so navdušeni nad sprejemom, ki si ga niso mogli niti predstavljati v taki obliki. Sprejem v Ljubljani je dosegel političnega pomena v Pragi.»

Vaš dopisnik je sprejel tudi z vseh strani zahvalo in priznanje za vse, kar je «Jutro» pripomoglo k sprejemu praške delegacije.

Danes se je vršila seja občinskega sveta, na kateri je delegacija poročala o svojem potovanju. Mestni svet je sklenil, da bo poslal vsem mestom, Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Bledu, Kranju, Celju, Mariboru in drugim prisrčno zahvalo in obenem krasno publikacijo o Pragi. S tem obiskom je sklopil vprašanje ustanovitve zveze slovanskih mest, predvsem češkoslovaških in jugoslovanskih mest, zelo v ospredje.

Glasbena Matica na Moravskem

Diplomati o praškem koncertu

Praga, 27. aprila, h. «Glasbena Matica» je prispela včeraj popoldne v Olomuc, kjer je po navdušenem sprejemu na kolodvoru zvečer nastopila v Narodnem domu. Uspeh je bil tudi v Olomucu sijajen. Danes popoldne je prispela v Brno, kjer so jo na kolodvoru sprejeli zastopniki mesta, številne pevске organizacije, zastopniki jugoslovanske - češkoslovaške lige in velika množica meščanstva. Ob 8. zvečer je z najboljšim uspehom pridelala koncert, nato pa je bila recepcija na mestni občini.

Iz diplomatskih krogov doznavamo vaš dopisnik, da je koncert «Glasbene Matice» v Pragi izval poseben interes v diplomatskih krogih. Posamezni zastopniki zapadnih držav so se izrazili, da je čudno, da jugoslovanska vlada do sedaj ni poslala «Matice» v Francijo, Anglijo, Dansko, Nizozemsko in sploh v zapadne države. Gotovo je, da bi eklatanten uspeh tega muzikalčno visoko stoečega zbora mnogo pripomogel k dobremu slovesu države.

Manifestacija KDK v Subotici

Beograd, 27. aprila, p. Jutri odpotuje v Subotico večje število poslancev KDK s predsednikom Stjepanom Radićem in Svetozarjem Pribičevićem na veliko manifestacijsko zborovanje, ki se bo tamkaj vršilo v nedeljo.

Velikomadžarske sanje

Newyork, 27. aprila, g. V Newyorku je bila ustanovljena tako zvana madžarska svetovna liga. Predsednik te lige je dr. Henrik Joszika Herczeg. Namen lige je upostavitve velike Madžarske.

Velike letalske nesreče

Rim, 27. aprila, s. Dopoldne je na letališču Monte Collu pri Rimu padel na zemljo letalski general Guidoni, ravnavalec zrakoplovne inženjerske čete, ko se je iz letala v višini 1000 m spustil s padalom. Padalo se ni pravčasno odprlo in general Guidoni je obeljal mrtven na tleh.

Böblingen, 27. aprila, s. Na letališču Böblingen na Württemberskem sta trčili v zraku dve letali sportne letalske šole. Oba aparata sta bila poškodovana. Dočim se je prvega posrečilo pristati in je ostal pilot nepoškodovan, se je drugi zrušil na zemljo in pokopal pilota pod seboj. Bili je takoj mrtvi.

Gradnja gigantskega letala

London, 27. aprila, (be.) Semkaj je prispel letalski konstruktor Dornier, ki bo predaval v kraljevem letalskem društvu. Dornier je izjavil novinarjem, da se gradi velikansko letalo, ki bo vozilo naenkrat 120 potnikov in bo lahko tekmovalo s parniki in železnicami. Letalo bodo uporabili za potovanja v južno Ameriko.

Rudarska nesreča v Rusiji

Moskva, 27. aprila, s. Na ozemlju Doneca se je podrl rudniški rov, ki je zasul več delavcev. Trije so mrtvi, sedem pa težko ranjenih.

Poplave v Braziliji

Santos, 27. aprila, g. Mesto Santos, ki je nedavno doživelo težko katastrofo, pri kateri je bilo 92 oseb usmrtenih, je zadela nova težka neizgoda. Zaradi neprestanega deževja v zadnjih so reke narasle in povzročile poplavo, ki je v spodnjih delih mesta napravila ogromno škodo. Po nekaterih cestah stoji voda 5 čevljev visoko.

Pomagajte Bolgarom!

Naši kraji in ljudje

Francosko predavanje v Ljubljani

Kakor je bilo javljeno, je mladi urednik mesečnika Les Cahiers du Mois nastopil ta četrtek na univerzi pred številnim poslušalstvom. Pisatelj Henri Bergson, dobro podkovan v domačem in v inozemskih slovstvih — tako ga je predstavil občinstvu g. prof. Martel — biva že dva meseca v Jugoslaviji, proučujoč naše politične, družabne in prosvetne prilike. Prehodil je Dalmacijo, Bosno in Črno goro ter odhaja sedaj v Beograd, da bi po svoje prispeval k vzajemnemu poznavanju obeh držav.

Svoj velepotezni govor o sodobnih strujah v francoski književnosti je pričel z zlato dobo, s klasičnim 17. stoletjem, ko se je ustalil pismeni izraz — brez vseh »šol« in »kapel«, kvečjemu z osebnimi polemikami. Stremljenje gre za popolnostjo na osnovi neomajnih pravil, zlasti v dramatikah. Po velikem družabnem prevratu nastopi v 19. veku prekucniška romantika s svojimi idejnimi bitkami. Čustvo se uveljavlja, izrazitost ima prednost pred dovršenostjo, besede dobe svoboden razmah, stik zavzame pri nekaterih tvorcih prenapet pomen, bogastvo rime vrholiči v takih primerih:

Gall, amant de la reine, alla, tour magnanime,
Galamment de l'arène à la tour
Magne, à Nîmes.

Medtem ko roman 17. stoletja hoče le zabavati, odtod mnogi vložki in zastarane, težji v 19. stoletju po posnemanju resničnega življenja: pisatelj vlaga precej svoje osebnosti v svoje junake, n. pr. Stendhal, Balzac je bil vselej žalosten, kadar je moral ubiti katero osebo — kakor da so to stvorili iz mesa in krvi. Zabavna je anekdota o mnogopisnem E. Sueju, ki je imel pred seboj lutke, predstavnice njegovih oseb. Ako je katera umrla, je vrgel čedo za omaro. Postrežnica pa mu je v nevednosti postavila nekaj tako punčko nazaj na šahovnico. Koliko je moral mogočgovoriti, da je ob koncu knjige obrazložil čitateljem, po kakem čudežu je zadevni prvoborec vstal od mrtvih! ... Novejša mojstra, A. France in P. Loti, sta prevsloka vrhunca, da bi našla kakega naslednika, dočim sta nam Bourget in Barrès bližja. Poslednjemu n. pr. je H. de Montherlant vreden nadaljevalec. Kaj pa današnji prvaki? Trije so, ki močno vplivajo na podmladek: Valéry, Proust in Gide. Paul Valéry, čigar odlični učenci se zvejo A. Breton, L. Aragon, Ph. Soupault, je pristaša umskosti, neobčutnosti, plastike, esteticizma, igre z idejami. Značilna poteza v tem modernističnem sodobniku je groza pred pisanjem: svoje stihle tipke kar na stroji. Valéry je po začetniških poskusih obmolnil za 25 let. V tem mu nalikuje Proust, ki zaradi bolehnosti niti šol ni redno posejal in je dokaj pozno zastavil pero; razlikuje pa se od onega po svoji čustvenosti. Če so ga nekoč založniki trmasto zavračali, se danes praskajo za ušesi: Proust se obilo kupuje in v inozemstvu obstoje kar krožki za proučevanje njegovih del. Silno je bil vreden opazovalec, točen v izrazu, tenkovesten do skrajnosti. Ko se je na smrtni postelji zavedel iz mrvašice, je najprej zahteval svoj rokopis, da bi po osebnem doživljanju popravil oris agonije pri svojem junaku! ...

Ponekod bi se dal v tej natančnosti primerjati z njim André Gide, ki v svoji vedoželjnosti dosti potuje. Išče predvsem človeško stran v vsakem posamezniku. Boječ se je oficijalnih nazivov vam naplete kako nagajivo: tako je prodal svojo številno knjižnico z mnogimi dediranimi izvodi vred. Zato mu je H. de Régnier poslal svoj novi roman s pikrim posvetilom: «A. Gideu za njegovo razprodajo». V bistvu pa jemlje vse dogajanje od sile resno: Tako vestno posnema vsa protislovja, ki jih čuti v sebi, da so mu očitali begotnost, neodkritost. Proust vpliva kot psiholog in umstven izrazoslovec, a Gide kot rahločrtec, oba vkup pa sta izzvala v naraščanju nekaj nepokoj, ki ga je M. Arland krstil za »novo svetožalje«. Vendar se ta nastroj loči od romantič-

nega svetobolja, ki je bilo bolj lirično in besedično.

Značilnost današnjega knjištva je zanimanje za vse panoge človeškega dejstevanja. Zlasti kino vpliva na mladi rod. Cendrarsove kompozicije pričajo med drugimi o tem, Deltail pa je celo izustil krilatice: Le Cinéma est mon père. Nadalje učinkuje tudi sport: Montherlant in Jean Prévôt bi vedela kaj o tem povedati.

Tudi vsakdanje, praktične iznajdbe niso šle slepo mimo nekaterih. V. Larbaud opeva n. pr. železnice, Orient Express, Jean Richard Bloch pa lokomotive, drugi zopet izrabljajo psihijatrijo in ostale panoge znanosti. Skratka, literarna proizvodnja je zelo razgibana, razburkana, sojetna. Ali se bo končala z novim klasicizmom? ... Žal, da mi piči prostor ne dopušča obnoviti nekaterih anekdot, ki jih je prikupni potovalec navedel iz osebnega izkustva glede obravnavanih književnikov. D.

Na Felič vrh! ...

Na Jurjevo nedeljo je gori prvo žegnanje.

»Kje pa je to?«, bo vse najbrže dejal, ko prečitaš naslov. Pa vse v redu! Moje skromno pero ti ne bo moglo opisati vseh lepote, ki jih boš doživel v 4 urah poti od dolenske železnice iz Radohove vasi čez Felič vrh in Javorje pa na Litijsko, odkoder se popelješ z južno železnico domov.

Felič-vrh je prijeten hrib na pogorju, ki teče ravno po sredi med savsko dolino na severni strani, na južni strani pa se vije pod vznožji dolenska železnica. Seveda boš šel z ene smeri gori, po drugi poti pa nazaj. Za Ljubljano bo ugodnejše, če se pelješ z vlakom do Radohove vasi. Odtam boš šel po lepi cesti skozi Plusko in dalje po krasni temeniški dolini. Na desno roko boš zagledal primskovsko cerkev s starodavno lipo (tja boš drugi stopil!), oni hrib na levi strani pa je Felič-vrh.

Če gledaš oddaleč cerkveno na Felič-vrhu, sodiš: to je bel golobček na siemenu strehe. Kar čakaš, kdaj se bo ljubka ptičica pognala v zrak. Ne boš se preveč pehal navzgor, pa boš le prišel zadovoljen na svoj cilj, ker se ti bodo oči ves čas zadovoljno pasle na lepotah Dolenskega, ki je baš sedaj na pomlad vsa očarljiva.

Na Felič-vrhu, odkoder gledaš kakor z balkona v spodaj ležeče Javorje, je vsako leto dvoje žegnanj. Prvo o sv. Juriju, drugo o sv. Roku. Hrib pa se imenuje po najstarejšem patronu, ki je prvi gospodaril v tej cerkvi. Ker pa je Felič-vrh pri nas zelo malo in tudi nimata ta svetnik posebnih zdravilnih referatov, razen tega pa je tudi precej neznano njegovo zaščitno področje, so ga zato že pred mnogo, mnogo leti deložirali. Na njegov tron je prišel sv. Jurij.

Ta svetec je res prav naše sorte. V nebesih in na zemlji je znan junak in obenem

zelo svet mož. O sv. Juriju se vedno vlečejo velike procesije pobožnih romarjev tudi v njegov hram na Felič-vrhu. Ljudje niso nič stiskali svojih belic, ko so se pripravili sv. Juriju, ki odpira pomlad vrata, za dober in bogat pridelek. Pa so prišla slaba leta in se je moral tudi sv. Jurij umakniti iz cerkve ter je šel med deložirance na podstrešje. Stari ljudje po hribih še pomnijo, da je bilo nekaj zelo slabih pomlad, ko je o sv. Juriju še ležal sneg. Seveda ni bilo takrat žeganja. Cerkev in njena uprava bi morale priti v konkurz ob takih slabih letinah. Ko neko Jurjevo nedeljo ni mogel prav nihče v cerkev, ker je čez noč zapadel strahovit sneg, so svetniki reducirali in na njegovo mesto vstolili sv. Roka, ki je še danes glavni svetnik v cerkvi na Felič-vrhu.

O sv. Roku, sredi avgusta, se nabere gori prav lepo število romarjev. Sv. Rok je patron malih rokodelcev, ima »čez« tudi raznovrstne bolezni, posebno se specializira za bolečine v nogah. Na sv. Roka dan je prijetno okrog cerkve. Na svoj račun pride mežnar, ki preštevava svečer sčice, zadovoljni pa so tudi oštriji na Javorjah. Poletna vročina vsakogar tako ožja, da ni ne skopari pri pičaji.

Nekaj let je vladal na Felič-vrhu sam sv. Rok. Zdaj pa mora deliti svojo slavo še z drugim svetnikom. Sv. Jurij je pridobil zopet pol svoje pravice. Javorski gostilničarji so prišli do spoznanja, da »vera« peša. In so se vsi dvignili kakor en mož in so sklenili, da se je vrnilo Javorje tudi pod zaščito sv. Jurija. Tako ima ta majhna hribovska cerkev na leto dvakrat žegnanje. In je zato gori v letu najmanj dvakrat prijetno in veselo. Pridi zato v nedeljo tudi ti sem in boš užil vso prijetno idilo hribovskega žeganja: harmonika bo pela, fantje bodo vriskali, pa se boš nasrkal pomladnega zraka. Nazaj jo boš mahnil po lepi cesti mimo bogenšperkega gradu, kjer je tiskal Valvazor svoje učene bukve. Pa boš stopil okrog grada in morebiti še notri, če se ne boš ustrašil pred vzhodom hudih, priklenjenih psov.

Da bo poezija še večja, stoji v pratiki tako, da bo visela ob tvojem povratku na nebo luna. Ali si moreš zeleti še kaj več k popolni romantiki? Tudi če nimaš družbe, se ne boš dolgočasil. Našel jo boš! In zabavo tudi! Jaz sem jo mahnil v te griče v nedeljo. Sam! Popoldne je bilo. Pobožnjaki so bili pri nauku, zato so bile skoro vse hiše, mimo katerih sem šel, zaklenjene. Kako sem se pa začudil, ko sem slišal iz neke samotne kalže ubrane glasove. Harmonika ni bila. Preko strehe ni bilo nič žic. Torej radia tudi nimajo. Stopil sem kar notri. Idila! ... Dima fanta, vsak čez dvajset let, visoka kakor gora, nerodna pa le kakor kaj; navijala sta popolnoma nov gramofon, zraven pa sta se poskušala v plesni umetnosti. Soba je bila nizka, da sta se morala v životu močno upogniti, sicer bi oba korenjaka privzdignila strop ... Sedel sem k peči in gledal, smejati se pa nisem upal, ker sta ime-

la roke kakor lopate. In kako sta se vrtela! Dvomim, da pleše Bakerjeva, ki se kaže sedaj v Pragi, s tako — elementarno silo. Pod udarci obeh skrivnih častilcev Terpsihore se je hiša kar pozibavala. Če bi nastopil ta čas potres, ga ne bi prav nič čutili ...

V hribe! Med narod! Gospodje plesni učitelji! G. Jenko, ki prireja po Ljubljani čajanke, in g. Medvedov Stanko, ki drešira noge po savski dolini! Po naših hribih je še mnogo nedvigljenih talentov in obljuba potrebnih nog. Kar s težavo sem se ločil od obeh sramežljivih fantov, ki sta porabila odsotnost domačih za svojo plesno izobrazbo. In ko sem se vlek v hrib, sem čul iz idilične bajte še vedno:

Valencijs! Zvezda jasna, zvezda krasna ...

Pa recite, če ni takle dogodek romantično-idiličen! In koliko jih boste doživeli sami, če pridete gori! Res! Le poskusite!

Vlomilska tolpa v okolici Starega trga

V okolici Starega trga straži že nekaj tednov nepoznana vlomilska tolpa, ki postaja pravi strah tamšnjih domačinov. Prebivalci, zlasti manjših vasi, ležečih na samotnejših vrhovih, se preplašeno pomenukuje med seboj, kdaj pride tolpa v goste tudi k njim. Ljudstvo ne ve, s kom ima opravka ter ugaiba, kdo bi bili neznani kraježi, ki se navadno pritohtapijo v to ali ono hišo v nočnih urah ter po izvršenem poslu izginejo, kakor bi se udri v zemljo. Orožniki so zaradi razsežnosti in oddaljenosti kraja od kraja v težkem položaju in kljub najbolj vestnemu zasledovanju ne morejo priti lopovom za hrbet. Nevarnim zlikovcem je delo olajšano tudi zaradi tega, ker imajo najlepšo priliko skrivati se podnevi v obsežnih gozdovih, kjer bodo po priliki imeli tudi skrit ves plen, ki so ga tekom časa nabrali pri raznih kmetih, trgovcih in gostilničarjih. Tolpa šteje seveda več članov, ki morajo biti že dobro verzirani v vlomilskem poslu.

Med drugim so se zlikovci pojavili pred par dnevi okrog polnoči v Starem trgu samem, kjer so se splazili v hišo posestnika Ivana Kumpa, po so bili prepodeni. V naglici niso mogli odnesti ničesar drugega kakor 20 Din vredno ogledalo z lesenim stojalom. Še isto noč so se podali proti Jelenji vasi, kjer so udri v hlev posestnika Mihe Maurina ter si oskrbeli za želedec 2 kosi iz purana, ki so ga bržkone spekli in pojedli v gozdu. Med 1. in 2. ponoči so se pojavili v vasi Zagodcu, kjer jih je čakal v trgovini Rudolfa Miheliča boljši plen. Pobrali so Miheliču iz trgovine nad 380 m raznega sukna, koteni, platna, flanele, dalje več spodnjega perila, moškega in ženskega, nogavic, robcev in raznih pletenih izdelkov. Prisvojili pa so si tudi veliko množico špecijskega blaga: sladkorja, cikorije, mila itd. Trgovci so oškodovani za okrog 20.000 Din. Vlomili so dalje tudi še pri več drugih posestnikih, tako da so se odločile tamošnje orožniške stanice blokirati ves okraj in končno spraviti vso tolpo v roke pravice.

Danes ob 4., 6., 8. in 10.

Orlaška filmska stvaritev sedanjosti!

Film tujske legije:

Na mrtvi straži

(Beau Geste)

Po znamenitem romanu (Trije bratje) angleškega pisatelja P. C. Wren v 11 grandioznih dejanjih v glavni vlogi: Ljubljenc žena

Ronald Colmann

Povest treh junaških mladenčev v afriški puščavi. Strahote tujske legije. Tatvina dragocene safirja. Skrivnost puščave. Napad Beduincev (Arabcev) na pustinsko trdnjavo. Vlepenesem bratske ljubavi. Trije moški — ena usoda — Tajnosti modrega safirja — najdragocenejšega kamna sveta.

Telefon 2730.

KINO »DVOR«.

Iz Kranja

— Za bolgarske ponesrečence. Predstojništvo mestne občine kranjske je v svoji seji sklenilo, votirati bolgarskim ponesrečencem 1000 Din ter je znesek nakazalo tukajšnji podružnici Rdečega križa.

— Vážno za poselske kroge. Mestna občina razglasa, da se bo pobiral od poslov za čas od 1. januarja do 31. marca t. l. še prejšnji davek 3.03 Din od 1. aprila naprej pa po nižini meri. Radi tega se pozivajo vsi posli, da se v svrhu vpisa zglašijo čim prej v občinski pisarni. V Kranju bivajo čel delavci morejo dvigniti v občinski pisarni davčne knjige.

— Cepljenje koz. V četrtek, 3. maja, se bo vršilo v mestni posvetovalnici ob pol 2. popoldne uradno cepljenje koz. Tudi one matere, ki niso prejele obvestila od sreskega poglavarja, naj pripeljejo svoje otroke.

— Za zboljšanje reje prešičev v kranjskem srezu. Sreski poglavar v Kranju namerava izvesti v vsem srezu sistematično akcijo za očuvanje in izboljšanje prešičev. V prihodnjih dneh bodo pričeli s cepljenjem prešičev proti rdečici. Cepjenje bo letos cenejše in bo stalo za komad 4 — 5 Din. V primeru, da bo cepljen prešič zbolel za rdečico, ga bo zdravil uradni živnozdravnik brezplačno. Radi tega poziva sreski poglavar vse lastnike, da prijavijo prešiče pri svojih županstvih.

— Za nedeljsko gostovanje radovljiške operete v mestu in okolici veliko zanimanje. Radovljiški sokolski oder, ki se je dvignil pod vodstvom svojega špica, bo slovesa najboljšega diletantskega odra, bo nastopil v Narodnem domu s popularno opereto »Veseli kmetiči«. Obeta se nam izreden kulturni dogodek.

— Sokolsko društvo v Strežiču priredi v nedeljo, dne 29. aprila ob 4. popoldne v Sokolskem domu igro »Narodni poslanec«, komedijo v treh dejanjih. Okoliško in domače občinstvo je vabljeno k obilni udeležbi.

Špijoni

V čast prihodu enega največjih predstavnikov nemških igralcev

PAUL WEGENER - JA

predvajamo danes premijero monumentalnega velefilma

◀ DAGFIN ▶

Epopeja mogočne ljubezni, belih snežnikov in divnih naravnih krasot.

V glavnih vlogah:

PAUL WEGENER — MARCELLA ALBANI,

PAUL RICHTER (Siegfried, junak iz »Nibelungov«, kot Dagfin.

V tem velefilmu pokaže

odlični umetnik

PAUL WEGENER

vso svojo igralsko moč!

Osebnost turškega generala

Saby - Bey-a predstavlja

PAUL WEGENER

z le njemu lastno silo!

Danes!

Premijera!

Danes!

Vsled ogromne dolžine filma predstave: ob 4, pol 8 in 9.15 uri

Krasna, pomnožena godba!

Preskrbite si takoj potrebne vstopnice osebno ali telefonično!

Telefon 2124

ELITNI KINO MATICA

Kulturni pregled

Ljubljanska drama

Sobota, 28. ob 3. popoldne: «I. N. R. L.» Dijaška predstava po znanih cenah. Izven.

Nedelja, 29. ob 3. popoldne: «I. N. R. L.» Ljudska predstava po znanih cenah. Izven. — Ob 8. zvečer: «Ukročena trmoglavka». Ljudska predstava po znanih cenah.

Ljubljanska opera

Sobota, 28.: «Zmagovalca oceana», opera. Ljudska predstava po globoko znanih cenah. Izven.

Nedelja, 29. ob 3. popoldne: Balet. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

Mariborsko gledališče

Sobota, 28.: «Rigoletto». B. Kuponi. Nedelja, 29.: «Bajadera». Gostovanje ge. Poličeve. Navadne cene. Kupon. Zadnjič.

Celjsko mestno gledališče

Nedelja, 29. ob 4. popoldne: «Dogodivščina vrliga vojaka Švejla v svetovni vojni». Nedelja, 29. ob 4. popoldne: «Dogodivščina vrliga vojaka Švejla v svetovni vojni».

Sentjakovski gledališki oder

Sobota, 28.: «Printek». Abonma. Nedelja, 29.: «Printek». Izven.

Dijaška predstava v ljubljanski drami. V soboto, dne 28. aprila se uprizori kot dijaška predstava pasijonska igra «I. N. R. L.» Interesanti, ki doslej niso mogli posetiti tega izredno uspešnega dela, imajo vsakekar tudi dostop. Predpredaja vstopnic, na katero opozarjamo občinstvo, se vrši v opernem gledališču. Vstopnice naj se po možnosti nabavljajo pri dnevni blagajni, to pa vsled tega, da naval pred predstavo ne moti točne začetka.

Ljubiteljem gledališča z dežele. Narodno gledališče v Ljubljani opozarja vse podeželske posetnike, da se uprizori v nedeljo, dne 29. aprila ob treh popoldne zadnjič v tej sezoni pasijon INRI. — Vstopnice se lahko rezervirajo pri dnevni blagajni pismenim potom. Ker je to zadnja predstava tega dela, ki se vrši po znatno znanih cenah, naj sega občinstvo po vstopnicah v predprodaji.

«Ukročena trmoglavka». V nedeljo, dne 29. t. m. zvečer ob 8.20 se uprizori zadnjič v tej sezoni Shakespearova «Ukročena trmoglavka» z go. Nablocko v glavni vlogi in g. Levarem kot Petrucijem. Vstopnice se dobe po izredno znanih cenah od 15 Din navzdol.

Gostovanje skupine Pavla Wegenerja se vrši v ponedeljek 30. t. m. ob 8. z. v ljubljanski operi. Upizori se Andrejeva «Mi-

sela. Ostale vstopnice so na razpolago občinstvu, vendar opozarjamo z ozirom na ogromno povpraševanje, naj zainteresirani za sežejo po vstopnicah takoj.

«Zmagovalca oceana» praznuje v soboto, dne 28. aprila ob osmih v ljubljanski drami majhen jubilej desete predstave, katero proslavi uprava na ta način, da je povabila komponista Hirslerja, kateri bo kot gost dirigiral opereto. Vsa ostala zasedba je običajna in se vrši pri znatno znanih cenah.

«Baletni večer». V nedeljo, dne 29. t. m. se ponavlja v ljubljanski operi baletni divertissement v koreografiji baletnega mojstra gosp. Vlaka s sodelovanjem primabalerine gršč. Wisakove in celotnega baletnega zbora. Opozarjamo občinstvo na to izredno uspešno prireditev. Veljajo znane cene.

Premijera Puccinijeve opere «Deklica s zlatega zapada» se bo vršila na ljubljanskem odru v sredo, dne 2. maja. V glavnih vlogah nastopijo ga. Mitrovičeva, g. Gospodinov, Holodkov, Betetto, Rumpelj, Janko in drugi. Delo je naštudiral ravnatelj M. Polič, ki vodi tudi režijo.

Sentjakovski gledališki oder uprizori v soboto, dne 28. in v nedeljo, 29. aprila izborni tridejanski komedijo «Printek», ki je dosegla povsod, kjer je bila uprizorjena, popoln uspeh. Zdrav humor in precej pikantna vsebina zabavala občinstvo vsa tri dejanja. Nosilca glavnih vlog sta gošč. Wrischerjeva in gosp. Milan Košak. Sobotna predstava je namenjena abonmentom in drugemu občinstvu; nedeljska pa je izven abonmaja.

Vstopnice so v predprodaji v trgovini gosp. Petra Šterka nasl. Miloš Karničnik na Starem trgu. Komedija je mladini neprimerna.

Gostovanje ge. Poličeve v Mariboru. Prijubljena ljubljanska opereta primadona ga. Štefica Poličeva gostuje v nedeljo, dne 29. aprila zvečer v mariborskem gledališču v eni svojih najbolj uspešnih kreacij, v naslovni uloži operete «Bajadera». Ker bo to menda edino letošnje gostovanje v opereti, opozarjamo prav posebno na to predstavo, ki bo po vrhu še zadnja te lepe operete.

Cerkven koncert

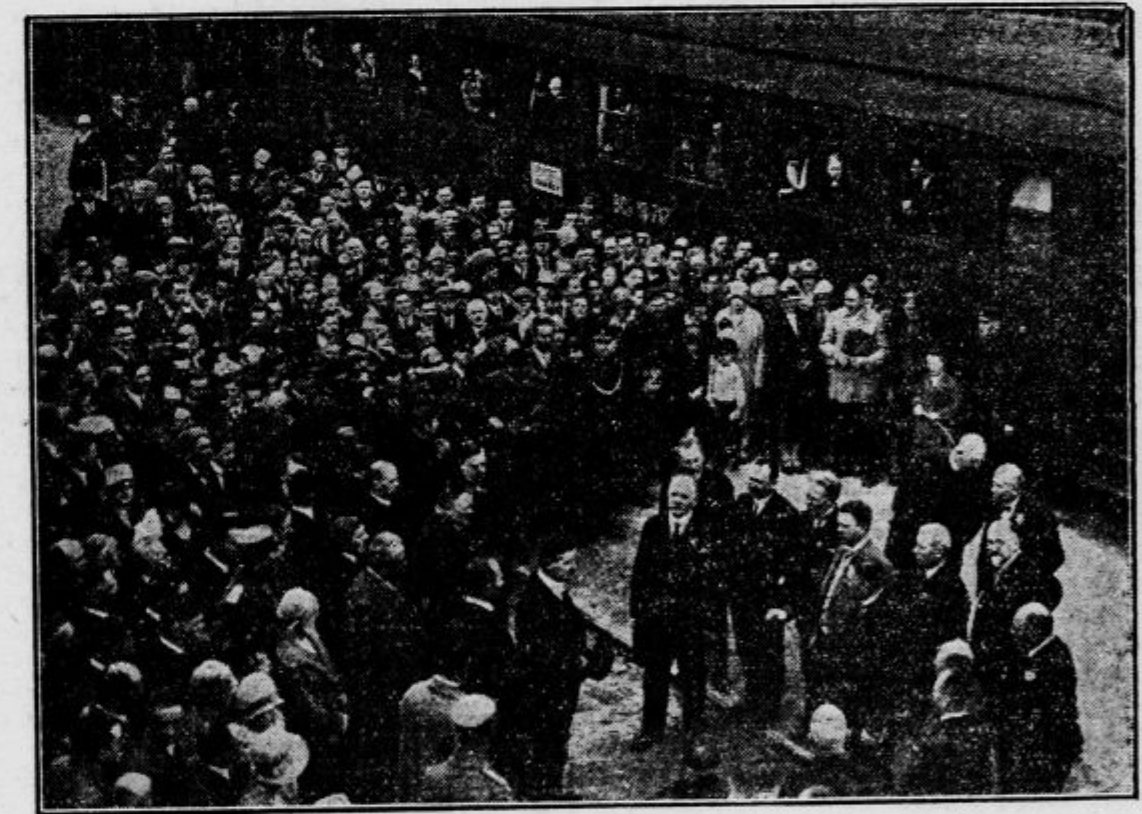
Sinoči nas je agilno orkestralno društvo Glasbene Matice presenetilo z izvrstno uspešnim cerkvenim koncertom v stolnici. Program je oddirigiral Emil Adamič, kot solisti so sodelovali g. Stanko Premr (orgel), gg. Karel Rupel in Leon Pfeifer (gošči), g. Avgust Pertot (čelo) ter g. Marjan Rus (bariton). Spored je obsegal same bisere iz konca 16. 17. in začetka 18. stoletja. Corelli z orkestralnim «Concerto grosso št. 8», J. S. Bach s tremi točkami, Bennet s fugo za orgle, Locatelli s kosom iz žalobno sinfonije, Haendel s tremi točkami, d' Aquin z orgelskimi varijacijami «Noel», Mattheson z arijo za čelo in orgle ter Dall' Abasco s cerkvenim koncertom za godala in orgle so tvorili slogovno čist ter enoten program, da si bolj primerne za cerkven koncert težko predstavljamo. Najgloblji je seveda Bach. Preludij za solo-violino je harmonično tako bogat kot bi bil četvero-

glasen. Rupel ga je zelo sigurno odigral. Priporočam Ruplu, da nam ob kakih podobnih prilikah poda Bachovo Passacaglio za solo-violino. Najpriprostejši ter mogoče najmanj globok je Abaco, zato pa zna izbrati ljati zvočnost in dinamiko malega aparata do skrajnosti. Kot tak je tvoril prav posrečeno zaključno točko koncerta. Zelo zvočno pisan je tudi Locatellijev «Lament». Pri Bachovem «Brandenburgskem koncertu» bi želel na koncu izrazitejši ritardando, s kakršnim sta ga v Pragi izvajala Zemlinsky in Talich. Orkester kot vsi solisti so izšli svojo nalogo nad vse častno, istota, ko vsi solisti. Premr je močnej ne le v igri kot takti, temveč tudi v registriranju. Tokrat nas je orkestralno društvo seznanilo z vsemi pomembnejšimi mojstri predklasične dobe. Cerkve je bila nabito polna, tako da morem vsestransko čestitati.

Slavko Osterc.

Milana Begovića drama «Pustolovec pred vrati» se je igrala prošle dni na Dunaju in ni imela zaželenega uspeha. Zaradi tega je izbruhnil med Begovićem in med Fr. Wenzlerjem, ravnateljem Komornega gledališča spor, ki se bo nadaljeval pred sodiščem.

Jubilej igralca Jos. Pavića. V četrtek, dne 3. maja bo slavil član Narodnega gledališča v Zagrebu, gosp. J. Pavić, 25letnico svojega odrskega delovanja. Jubilar je prav zagrebški drame in si je zbral za jubilejno predstavo Sofoklejevo tragedijo «Oedipus».

Zastopniki zlate Prage na poslednji naši postaji

Podžupan Maribora dr. Lipold pozdravlja goste ob prihodu. Na njegovi levi veliki župan in ostali predstavniki oblasti.

Domače vesti

Pomoč žrtvam potresa v Bolgariji

Apeliramo vnovič na naše naročnike in čitatelje, naj nikar ne pozabijo na nesrečnike v Bolgariji, ki jim je potres uničil in razjedal domovja. Ako bi vsak naš čitatelj in naročnik daroval za žrtve potresne katastrofe vsaj 1 dinar in ga sedaj 1. maja poslal naši upravi, bi bila to prav znatna vsota, na katero bi lahko bilo ponosno »Jutro«, pa tudi njegovi naročniki in čitatelji.

Včeraj smo prejeli ta-le darila: ravnatelj »Salusa« magister pharm. Mirko Rožman 100 dinarjev, Martin Jančigaj, Zg. Šiška, 100 Din, Nikola Novaković, 200 Din, inž. F. Schelner, Škofja Loka, 100 Din, Teodor Verhovc, bančni uradnik, 50 Din, Hugon Lenas, poštni uradnik, 100 Din, Rudolf Badura, 50 Din, nelmenovan stari upokojenec, 50 Din, E. Franchetti, 50 Din, Ant. Klinc, Gorenje Polje-Straza, 100 dinarjev in neimenovana gospa 30 Din. Naj bi ti darovalci našli še obilo pomenovalcev zlasti med imovitejšimi sloji. Sicer pa je dobrodošel vsak, še tako majhen dar!

* Oseba vest, Ravnatelj H. realne gimnazije v Ljubljani g. dr. Josip Pipenbacher je trajno upokojen.

* Imenovanje v vnanem ministrstvu. V ministrstvu za vnanje zadeve je podpisal ukaz, s katerim je poslanski uradnik Ivan Francež pridružen na službovanje našemu generalnemu konzulatu, na Dunaju. Ivan Babič-Gjalski, Aleksander Cvetič Dragoljub Nikolič in Vlada Milinković so imenovani za praktikante v ministrstvu za zunanje zadeve.

* Poljski konzul v Zagrebu zapuša Jugoslavijo. Danes zapuša Zagreb in Jugoslavijo poljski konzul g. Mieczyslaw Grabinski po triletnem službovanju v Jugoslaviji. Konzul Grabinski je služil najprej v poljskem posolstvu v Beogradu, a v zadnjem času v generalnem konzulatu v Zagrebu. Za uspešno sodelovanje pri repatriaciji jugoslovanskih vojničev iz boljševiške Rusije je bil konzul Grabinski odlikovan z redom sv. Save.

* Promocija. Dne 28. t. m. je promoviral na zagrebški univerzi za doktorja vsega zdravilstva g. Stanko Kolar iz Sp. Šiške. Cestitamo! 835

* Mednarodni kongres pravnikov bo zboroval v mesecu maju t. l. od 12. do 21. maja v Reimsu. Kongres ne bo samo strokovnega značaja, marveč zaeno tudi naučnega ekskurzija za spoznavanje Pariza in njega znamenitosti. Bivanje v Parizu in Reimsu za čas kongresa z vso oskrbo in z vsemi vožnjami (avto ter železnica) in različnimi taksemi ter vstopninami velja za osebo 1200 frankov, to pa brez vožnje iz domovine v Pariz in obratno. Podrobnejše informacije daje Československa banka, d. d. podružnica v Zagrebu, Trg I. št. 17.

* Amerika in Jugoslavija. Iz Washingtona javljajo, da je vlada Zedinjenih držav Severne Amerike pričela pogajanja za sklenitev pogodbe o prijateljski in arbitražni z Jugoslavijo in Albanijo.

* Kronske dinarske 6 odstotni državni boni — prijavljanje po zastarelosti. Finančna delegacija opozarja, da se po odredbi finančnega ministra z dne 11. novembra 1927, ki je bila objavljena v Uradnem listu št. 127 iz leta 1927, 6%ni državni boni v kronah in v dinarjih izda dne 1. aprila t. l. ne smejo več izplačevati, ker jim je pravica do izplačila zastarala. Ker pa vendar nekaj teh bonov ni bilo pravočasno predloženih in izplačilo, se po nalogu generalne direktorje državnih dolgov, pod D. br. 6680 z dne 8. aprila t. l., pozivajo vsi, ki še imajo take bone, da jih čim prej prijavijo in sicer v Ljubljani blažnji delegacije ministrstva financ, v ostali Sloveniji pa pristojnemu davčnemu uradu. Prijavam, ki so koleka proste, naj se prilože boni, v prijavljani sam naj se pa boni navedejo po številkah in po nominalni vrednosti. Boni se stranki — po pregledu in primerjanju s prijavo — takoj vrnejo in predložijo se samo prijavi. Pri tem se izrecno opozarja, da ne gre za prijavo tako zvanih »20%-nih priznanec«, ki so bile izdane od kolkovanju avstro-ogrskih novčan, marveč da gre za prijavo bonov v obliki menic, ki jih je finančno ministrstvo izdalo leta 1919 v komadih po Din ali kron 500, 1000, 10.000, 50.000 in 100.000. Boni so bili izdani na 6 mesecev in so se mogli pozneje vsakega pol leta prolongirati. Obrazec teh bonov se s pozivom na ta razglas lahko upogleda pri tuk. blaginji in pri vseh davčnih uradih v Sloveniji.

* Kje je denar? Iz Spilta prihaja poročilo o zagonezni aferi glede zapuščine hrvaškega izseljenika bogatina Sarga, ki je svo-

ji domovni občini Milna na otoku Hvaru zapustil vse svoje imetje v vrednosti 43 milijonov dinarjev. Spiltski občinski odbor je uvedel preiskavo, da so dožene, kje je ta zapuščina. Preiskava je imela senzacionalen uspeh Sargova zapuščina je bila prodana za 170.000 angleških funtov, kar odgovarja današnji valuti v znesku okrog 43 milijonov dinarjev. Občina Milna pa je prejela samo 61.000 angleških funtov, dočim se je ostanek baje porabil za nagrade pravne stroške itd. Občina Milna je torej prejela samo 25 milijonov dinarjev. Od tega zneska se je doslej porabilo 18 milijonov a občina še vedno dolguje raznim fizičnim in pravnim osebam približno milijon dinarjev. Tako je izginila bogata Sargova zapuščina. Nadaljnje razčiščenje te senzacionalne afeje se pričakuje z veliko napetostjo.

* Naša kvota za Zedinjene države. Naš izseljeniški delegat v Newyorku poroča, da je predsednik Zedinjenih držav Severne Amerike, g. Coolidge, podpisal zakon, ki določa, da ostane naša izseljeniška kvota do 1. aprila 1929 neizpremenjena, to je, da se sme iz naše države v tem času priseliti v Ameriko 671 naših državljanov.

* Rusi spominu generala Vrangla. V nedeljo dne 29. aprila se bo na inicijativu vseh ruskih organizacij v Ljubljani (Zveza ruskih oficirjev, Zveza ruskih invalidov, Ruska kolonija, Ruska Matica in Zveza ruskih akademikov) v pravoslavni kapeli vršil po službi božji parastos po umrlem generalu Petru Vranglu. Istega dne ob 20. uri se bo v prostorih ruske akademske menze vršilo žalno zborovanje v počastitev spomina umlega vojskovodje dobrovoljske armade.

* Izpiti za zidarske tesarske, kamnoseške in vodnjakarske mojstre so razpisani na 18. in 27. junija 1928. Prošnje za pristope k izpitu je treba vložiti pri izpitni komisiji v Ljubljani, Turjaški trg št. 1. najkasneje do 26. maja 1928.

* Likvidacija invalidskega doma v Zemun. Na zahtevo ministrstva vojske in morarice je ministrstvo za socialno politiko odredilo likvidacijo Invalidskega doma in Doma slepe dece v Zemun, ker je poslopje, v katerem sta nastanjeni omenjeni instituciji, last vojnega ministrstva.

Gospodom

nudimo najmodernejše obleke, najekstremnejših krojev po najnižjih cenah. FRAN LUKIČ, Ljubljana, Stritarjeva u.

* Jugoslovenska prekoceananska plovba. Zastopniki Jugoslovensko-Južnoameriške redne prekoceananske plovbe d. d., ki se snuje s sodelovanjem Cunard Line, so v Beogradu posetili merodajne faktorje v vprašanju ustanovitve družbe. Kakor se doznava, bo vlada v najkrajšem času odobri ustanovitev družbe, tako da bo družba meseca junija ali julija že lahko pričela z redno mesečno vožnjo med našimi jadranskimi pristanišči in Južno Ameriko. Družba bo po svoji sestavi popolnoma jugoslovenska. Dva prekoceananska parobroda te družbe za potniški, tovorni in poštini promet bosta imela jugoslovenska imena.

* S kranjsko-hrvaške meje nam poročajo: Zadnji čas smo toliko napredovali, da so Radatoviči, Suhor in Metlika v pocestni pošti zvezi. Poštni koleseli odhajajo iz Radatovičev, gre čez Suhor in pride popoldne v Metliko, od koder se še isti dan vrne v Radatoviče. Poštni upravi smo prav hvaležni za poštini voz, ki je vsekakor za paketni in kolikor toliko tudi tujski promet važen faktor. — Vreme imamo slabo; nebo je oblačno, dnevi pa so mrzli. Poljsko delo se je znatno zakasnilo. Doslej smo samo komprij spravili v zemljo. Zadnji petek se nam je ponujal sneg in je brda in vrhove že nekoliko pobelil. Kako težko pričakujemo solnčnih dni. — Mlade moške moči odhajajo v Kanado in Argentino po delu in za služku. Nekateri bi pač ne bilo treba, a vendar silijo v svet.

* Zahteva za pripadnost Kastva primorsko-krajiški oblasti. Po vestih iz Beograda sta narodna poslanca dr. Grga Adamičević in dr. Ivan Ribar vložila v Narodni skupščini nujen predlog, naj se občina Kastav, ki danes pripada ljubljanski oblasti, ter otoka Krk in Rab, ki pripadata spiltski oblasti, pridružio primorsko-krajiški oblasti.

* Smrt v službi. Te dni jutraj so uslužbenci mestnega savskega kopališča v Zagrebu, ko so prišli na delo, našli kopališča nočnega stražnika Balo Kranjca mrtevga v stražnici. Zdravnik je ugotovil, da je 56 letnega moža zadela kap.

* Zavarovanje kontraktualnega učiteljstva. Prosvedno ministrstvo je izdalo odlok, na

podlagi katerega se morajo vsi kontraktualni uslužbenci in dnevničarji prijaviti pristojnemu uradu za zavarovanje delavcev in zahtevati plačilne naloge za neplačano zavarovalnino.

* Učiteljsko društvo »Edinstvo« za srez Kočevje bo zboroval v soboto 5. maja ob 14. pri Sv. Gregorju, v primeru slabega vremena istega dne ob 13. v Ortneku. Poleg referata razgovor o likvidaciji društva, zato je potrebna udeležba vseh članov.

* Spremlite bolgarsko dečo! Tisoč bolgarskih otrok so zaradi zadnje potresne katastrofe izpostavljeni vsem vremenskim neugodam in pomanjkanju. Premožnejše rodbine, sprejmite za nekoliko mesecev posamezne otroke nesrečnikov! Prijava sprejema: Župa skavtov za Slovenijo v Ljubljani, poštni predal 178.

* Novo gledališče v Novem Sadu. Upravi za gradbo novega gledališča v Novem Sadu je izročila oferto za gradbo novega gledališča znana dunajska tvrdka za gradbo gledališč Hellmer & Fellner ki je svoj čas zgradila zagrebško gledališče. Po oferti bi novo gledališče poslople stalo dvanajst milijonov dinarjev. Oferto proučava sedaj posebna komisija.

ITO — zobna pasta najboljša.

* Ljudem, ki trpe na potrtosti, splošni onemoglosti, delne nezmoglosti, povzročena navarna grenčica »Franz-Josef« živahno kroženje krvi in tako osveži vsakega bolnika Vseučiliški profesor in znanstvenik trdijo, da pripomore grenčica »Franz-Josef« zaradi svoje lahke odvajajoče učinkovitosti splošno osveženje duha in veselje do dela. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah. 11

* Cilil Metodova podružnica v Litli bo pripravila 13. maja »Dan bombončkov« v korist družbe za ubogo šolske otroke. 834

* Birmance razveselite edno z uro F. Čuden. Prešernova ulica 1.

* Zastopništvo avtomobilov Hudson-Essex za Slovenijo ima v Ljubljani št. Viktor Bohinec, Dunajska 21, telefon 23-09.

* Obleke kempično čisti, barva, pilsira in laka tovarna Jos. Relch.

* Avtomobilska zveza Gorenja vas-Skofja Loka vozi od 1. maja dalje ob 16. uri iz Skofje Loke. 839

Iz Ljubljane

* Sentačobski gledališki oder v Ljubljani uprizori danes v soboto in jutri v nedeljo 29. aprila tridejansko ljubzensko komedijo »Prinček« v režiji g. Karusa. Dejanje igre je zajeto iz visokih aristokratskih krogov, kateri se nam prikazujejo v njihovi objestnosti, razkošnosti in nasladnem uživanju življenja. V komediji nastopijo v večjih vlogah gđ. E. Wischerjeva, g. M. Bučarijeva ter g. Blažič, Petrovič, Kunc, Košak in Karus. Pri predstavi sodeluje tudi oddelek gledališkega orkestra. Pričakujemo, da se bo zlasti članstvo Sentačobskega naprednega društva predstave v mnogobrojnem številu udeležilo in napolnilo dvorano. Sobotna premijera je namenjena abonementu in ostalemu občinstvu. Nedeljska repriza igre se vrši izven abonma. Mladini je obkraj vstop zabranjen. Predprodaja vstopnic v trgovini P. Sterk nasl. M. Karličnik, Stari trg 18, in pol ure pred začetkom predstave pri gledališki blaginji. Ne zamudite prilike in prisostvujte predstavi!

* Velik koncert v prid žrtvam potresne katastrofe na Bolgarskem. V četrtek 3. maja priredi uprava Nar. gledališča s sodelovanjem kulturnih društev in narodnih dam velik koncert, kjer nastopijo poleg naših najboljših umetnikov, tudi operni zbor in orkester s pretežno bolgarskim sporedom. Koncert ima namen podpreti dobrodelno akcijo v korist prizadetih ponesrečenec velike potresne katastrofe v Bolgariji.

* Za žrtve potresa na Bolgarskem je daroval g. Adolf Lorant, trgovec v Ljubljani v roke občnega odbora Rdečega križa znesek Din 100. Prisrčna hvala!

PRIZNANO

najboljša oblačila pri najnižjih cenah nudi renomirana tvrdka

1 Mačen

Ljubljana, Aleksandrova c. 12.

* Iz mestnega središča T.M. Danes ob 17.30 se bo vršil redni kurz iz alkoalnega vprašanja v Akad. kolegiju. Po kurzu seja širšega odbora, ki bo zelo važna zaradi pridružitve slavnostne akademije dne 5. maja ob zaključku »vremnostnega tedna. Tajnik

* Tombola društva »Skrb za mladino« bo nepreklicno v nedeljo 29. t. m. na Kongresnem trgu. Kompletna spalnica, šiv. stroj koleša in drugi dragoceni dobinki, so gotovo privlačili, zato kupulce tablice da dobiti enega izmed teh krasnih dobikov. Pomagajte graditi Dečji dom! — Odbor. 840

* Predavanje o zgodovini šolstva. Sokolsko društvo Ljubljana II. priredi nočjo ob pol 8. na realni omenjeno predavanje, ki je obvezno za vse članstvo in naraščaj. Predava savezni prosvetar br. Jeras. Prosim, da se predavanja polnoštevilno udeležite. Zdravo! — Prosvetar.

* Šišenski vrh v Tivolskem gozdu je znan mnogim ljubljancem. Radi ga posejajo, ker je zdrava hoja po njegovih bolj strmih potih in ker imajo z njega razgled na vse strani, dokler ga dreve ne zakrije. Žal, da za prost neoviran pogled v daljavo nihče ne skrbi, niti šišenska občina niti SPD Malo komu je znano, da je SPD kmalu po ustanovitvi pridobilo v last precejšnjo parcelo na tem vrhu v ta namen, da bi na svojem svetu postavilo razglednik. Lepe ideje pa ni moglo izvršiti, ker ni bilo denarja na razpolago. Kaj sedanjí odbor namerava s to lastnino, naj bi povedal na letošnjem občnem zboru, ki se je zopet zakasnil. Toliko pa lahko stori takoj, da izseka poslednje med drevmi za prost razgled na vse strani. Naj sedanjemu rodu tudi poveemo da je parcelo SPD na šišenskem vrhu od-

meril g. prof. Vladimir Hrasaky kot tedanji društveni odbornik. Hrasaky je vodil tudi vse priprave za ustanovitev našega imenitnega društva. — A. M.

* Slovensko planinsko društvo priredi v četrtek, 3. maja, predavanje g. univ. prof. Vovka iz Zagreba v veliki dvorani hotela Union. Začetek ob 20. Predavanje je vezelanimivo, vsebuje potopis g. prof. Vovka in obsega popise največjega ameriškega nacijskega parka Yellowstone-National-Park. Old Faithful in teorijo Beehive-Geyser. Mamutovi izvorci Cleopatra terasa. Je zanimivo in poučno tako iz turistovskega kakor tudi iz znanstvenega stališča. G. prof. Vovk nam bo pokazal tudi serijo lepih skopičnih slik.

* Abstitentska akademija. Delavni abstitenti-gimnazij I. II. in III. drž. gimnazije v Ljubljani prirede 4. maja t. l. veliko akademijo v veliki dvorani hotela Union. Vstopnine ni. — Starši! Prijatelji našega glabanja, pridite in ogledite si navdušeno mladiro v boju z največjim sovražnikom našega naroda — alkoholom! Pester spored bo nudil prav mnogo veselja in užitka. Prostovoljni prispevki se bodo hvaležno sprejemali.

* Edinstvo — Ljubljana. Sklicujem za danes ob 21. uri selo odbora. Tajnik.

* Tennis igršišča SK Ilirije pod Cekinovim gradom se s 1. majem otvorijo. Naknadne prijave je vpsolati na g. Milana Kmetta. Gosposvetska cesta 8. 830

OBLEKE

letne in spomladanske plašče v veliki izbiri, najnovejši modeli, kupite najugodnejše P. MAGDIČ, LJUBLJANA. Ogledite si izložbe!

* Lažna sramežljivost! Opozariamo občinstvo na današnji filmski spored ZKD v prostorih kina Matic. Predvalja se bo izredno zanimiv in poučen film naravnost vzgojne vsebine, ki vsebuje snov, kako je treba vzgajati današnje mladino, da se izogne velikim nevarnostim, zlasti v seksualnosti. To poglavje je obdelano v drastičnih slikah, ki so za vsakogar poučne. Mladini izpod 16 let je vstop prepovedan. Današnja predstava se prične točno ob 14.30. Film se ponavlja še jutri ob 11. dopoldne kakor običajno. Na ta spored opozarjamo zlasti starše, šolske kroge in vse one v čigar rokah je vzgoja naše mladine.

* Cepjenje zoper koze je po čl. 1. zakona z dne 5. novembra 1921. Ur. l. št. 34/15 iz l. 1922 v prvem letu starosti za vsakogar obvezno. Da bodo starši mogli te zakoniti dolžnosti glede svojih otrok brez vsakih stroškov zadostiti, se bo vršilo javno brezplačno cepjenje zoper koze in sicer: za Barje v sredo, dne 9. maja 1928 v ondnotni šoli, za Spodnjo Šiško v ponedeljek, dne 7. maja 1928 v ondnotni šoli; za Krakovo in Trnovo v soboto, dne 5. maja 1928 v mestnem otroškem vrtcu v Cerkveni ulici št. 21. 4. za Vodmat v petek, dne 4. maja 1928 v mestnem zavetišču za onemogle v Japljevi ulici št. 2; za vse ostalo mesto v sredo, dne 2. maja, v četrtek, dne 3. maja in v torek, dne 8. maja 1928 v Mestnem domu vsakokrat ob štiri popoldne. K cepljenju naj se prinese vsi otroci, ki sploh še niso bili cepljeni in pa oni, pri katerih cepjenje doslej ni imelo uspeha. K cepljenju je primesti otroka čistejšega in v čisti obleki. Vsak otrok rojen v prejšnjem letu, mora biti cepljen v tekočem letu. Vsak otrok, star najmanj tri mesece, se lahko cepi v tekočem letu. Opozarja se, da je k cepljenju primesti iz mesta tudi vse necepljene otroke, čeprav niso izrecno s posebnim vabilom k cepljenju povabljeni (n. pr. doseljeni neprijavljeni itd.). Starši, ki so prejeli poziv za otrokovo cepjenje, ga morajo k cepljenju primesti s seboj in se morajo točno držati v pozivu določenega kraja in dneva. Teden dni po cepitvi se bo vršil pregled cepilencev na istem kraju in ob istem času. Pri pregledu katerega se morajo udeležiti vsi cepilenci, se bodo izročila tudi izpričevala o cepljenju. Cepljenje izven omenjenih dni in ur je vsak dan med uradnimi urami na mestnem fizikatu mogoče, ni pa brezplačno. Starši, ki bodo dali svoje otroke cepiti po zaslobnem zdravniku, morajo predložiti mestnemu fizikatu dokazila o cepitvi tekom prvega leta otrokove starosti. Otroci, ki bi se iz kakega tehtnega razloga (n. pr. radi bolezn) ne mogli cepiti, se morajo opravičiti ob priliki javnega cepjenja v gori navedenem času. In kraju ali pa med uradnimi urami v mestnem fizikatu v Mestnem domu in sicer najkasneje do dneva km izpolnilo prvo leto starosti. Kdor se bo pregrešil zoper določila navedenega zakona, bo kaznovan po čl. 3. z globo do Din 250 ali z zaporom do 6 tednov.

* Prijava abnormalnih otrok. Mestni magistrar poziva vse starše, reditelje, gospodinje, zavode za vzgojo mladine itd., ki imajo v oskrbi abnormalne otroke, t. j. slepe, gluhoome, pohabljen (krujlave, hrome, urbane, pritlikave itd.) epileptične (padavčne) in slaboume, da jih prijavijo mestnemu fizikatu med uradnimi urami ali pa pismeno do 28. aprila 1928. Obveznost prijave velja za vse deco do izpolnjenega 14. leta. Starši in oskrbniki, ki imajo abnormalne otroke v kakem zavodu, so dolžni tudi te prijaviti. Prijava naj obsega sledeče podatke: Ime in priimek otroka, rojstni čas in kraj, pristojnost, zakonski ali nezakonski, kdo oskrbuje otroka (starši, varuhi, občina, zavod).

* Policijski drobci. Od četrta na petek so bili policiji prijavljeni naslednji dogodki: 2 polkušena samomora, 1 popadljiv pes, 1 prestopek nepravilne vožnje, 1 prestopek ogrožanja osebne varnosti, 1 poškodba tuje

lastnine, 1 prestopok pijanosti, 3 prestopki prekoračenja policijske ure, 1 prestopok kršitve predpisov za sladoledarje, 8 prestopkov cestno-policijskega reda in 2 prestopka pasajega kontumacia. Aretacije so bile izvršene 3, in sicer vse zaradi vlačugarstva.

* Zopet šipe. V Mostah je neznan pobijalec šip še vedno nemoten na delu. Včeraj je prijavil posestnik Avgust Kregar stanujoč v Mostah št. 14, da mu je neznan storilec pobil ponoči malo pred polnočjo s kamnom 2 šipi, vredni 40 Din. Kakor jabolko debel kapi je priletel v sobo tik postelje, v kateri spi njegov tate. Razbijalec šip je povzročil staremu možu vse precej strahu in ga je s svojim činom tudi telesno ogrožal. Zdi se, da bo neznanemu pobijalcu šip le težko priti na sled, če pa ga vendarle iztaknejo zasluži prav eksperimentalno kazen.

* Surov kolezar. Ko je odhajal predvčerajšnjim popokne okrog 16. delavec Fr. Brodovnik, stanujoč na Ižanski cesti 20, domov po desni strani hodne poti, ga je med potoma dohitel na kolesu neznanec in ga sunil mimo vozeč, ker se mu ni hotel umakniti z vso silo s pestjo v hrbet, da je Brodovnik skoro padel. Kolezar jo je nato jadrno popihal naprej po cesti. Brodovnik je dogodek prijavil policiji, ki sedaj zasleduje surovega kolezara.

* Popadljiv pes. Brezposelna kuharica Marija Turšičeva, stanujoča zasilno v zavodu sv. Marte, je imela predvčerajšnjim opravka v hiši št. 78 v Hradskega vasi. Prišelši na dvorišče je kraj nje padel na tla neki otrok, ki mu je Turšičeva pomagala vstati. V tem hipu pa se je zakadil v njo sicer na dolgi verigi priklenjeni pes, jo močno ugriznil v desno stegno ter ji obenem strgal ob strani krilo in srtačo. Pes jo je popustil šele, ko so na mien krík prihiteli ljudje ter zverino odpodili. Pes je Turšičevi poleg rane in strahu prizadel na strgani obleki 150 Din škode.

* Brezobzirni vozniki. Pred restavracijo Miklič v Kolodvorski ulici je neznan kolezar podrl predvčerajšnjim popoldne na tla staro Jero Ahac. Ženica se je pri padcu precej poškodovala in dobila več prask. Brezobzirni kolezar se za svojo žrtve ni zmenil, marveč je jadrno zdiral dalje proti mestu in izginil. Na Ambroževem trgu pa je pleskarski vajenec Pavel B. vozil predvčerajšnjim zjutraj z enovprežnim vozom in ne meneč se za svarišna znamenja straznika zadel na vozalu Poljske ceste v prihejačji voz cestne železnice. Pri tem je do mala prišlo do prav velike nesreče, če ne bi bil voznik cestne železnice pravočasno ustavil voza. Na zapraviljivku sta se poleg Pavla B. namreč nahajali tudi njegova mati ter še neka druga ženska, ki sta skoraj padli z voza.

* Mestna zastavljajnica v ponedeljek 30. t. m. zaradi srušenja uradnih prostorov ne bo poslovala.

* Dobro znana delkatesna trgovina Janc priporoča fino šunko in drugo. Samo Židovska ulica 1. 836

* Opozarjamo na cenike, ki jih prilaga današnji številki »Jutra« (za Ljubljano) tvrdka »Petovica«.

Iz Maribora

* Uradni dan komisarija za agrarne operacije. Ker je prevzela posle agrarnih operacij oblast, bo počenši s 3. majem do preselitve urada v Maribor uradni dan komisarija za agrarne operacije v mariborski oblasti vsak prvi četrtek v mesecu od 10. do 13. v palači mariborskega občnega odbora v Vrazovi ulici soba št. 24 v prvem nadstropju. Kadar bo prvi četrtek v mesecu praznik, bo uradni dan prihodnji četrtek.

* Vprašanje Park-kavarne. Ker nekdanji najemnik Park-kavarne ni zmogel svojih pogodbenih obveznosti do mestne občine, je le-ta sama prevzela kavarniško poslopje. Glede uporabe tega poslopja je bila že dolga vrsta predlogov in načrtov: med drugim je bila na občnem zboru olepševalnega društva izražena želja, naj bi se uredil v tem poslopju rastlinjak ter tudi predprostori tako uporabiti, da bi imeli v mestnem parku botanični vrt. Ker pa je predlogov veliko število, je odločitev še vedno v rokah občine.

* Krava ubila gospodarja. V torek je v Hotinji vasi nize Maribora sunila krava 51 letnega posestnika Martina Unuka v trehuh. Mož je sicer čudil hude bolečine, a se je vendar še sam napotil v mariborsko bolnico. Ko so ga par ur po pozneje hoteli operirati, je izdihnil ravno pred operacijsko sobo.

* Nesreča. Včeraj popoldne je povozil mestni avtobus v Studencih na Aleksandrovici cesti 14 letnega pastirja Ivana Klinca ter mu zlomil pod koleno levo nogo. Nesreča se je dogodila na ta način, da je pastir z dvorišča zapeljal mal voziček, ki je tako ropotal, da ni bilo mogoče slišati znamenj in ropotanja avtomobila, ki se je pripeljal izza vozala. Ponesrečenega fanta so takoj odpeljali v bolnico.

Iz Celja

* Obrtna nadaljevalna šola v Celju je zaključila svojo sedem mesecev trajajočo šolsko leto 1927-28. 49. t. m. Predpisana vsakoletna razstava pismenosti in risarskih šolskih izdelkov vseh 11 razredov je občinstvu brezplačno na ogled v nedeljo ob 8. ure dop. do 16. ure, nakar se razdelijo šolska spričevala.

* Smrtna kosa. Na Ostrcnem pri Celju je umrla 27. t. m. v 70 letu starosti ga. Marija Fazarinčeva, žena g. Antona Fazarinca, posestnika, občinskega odbornika in bivšega župana v občini Celje okolica. Blagi slovenski ženi večni pokoj, preostalih naše sožalje!

* Kolo jugoslovenskih sester v Celju bo tudi letos poslalo svojo dečjo kolonijo na morje. V ta namen in za ustanovitev »Dečje doma« v Kraljevi zbirja denarne prispevke v Celju in okolici.

* Sadlarski dan v Celju. Podružnica Sadlarskega in vrtarskega društva za Slovenijo odpošlje v nedeljo, dne 6. maja svoje delegate v Celje, kjer se bo vršil redni letni občni zbor tega društva. Udeležba bo, kakor še obeta izredno velika. Zeleti je, da bi ta velevažna gospodarska korporacija,

Carlo Aldini

v senzacionalnem vefilumu

Ta najdrzejši filmski igralec-akrobat izvaja vratomnosti, da Vam zledeni kri v žilah.

Senzacija nad senzacijol

Borba s krdelom volkov na življenje in smrt. — Skok iz aeroplana s padalom. — Boj z medvedom. — Pod drvečim vlakom.

Danes velika premijera ob 4., pol 8. in 9. uri. KINO IDEAL KINO IDEAL

Eden proti vsem

ki že šteje nad 130 podružnic v naši domovini, prišla do plodonosnih sklepov za razvoj sadjarstva in vrtnarstva po naših krajih.

— Iz celjske policijske kronike. Zadnje dni so v celjski okolici razni vlomi in tatvine zopet na dnevnom redu. Uzmivši so izmaknili precej denarja in raznega blaga. Osumljena sta teh deliktov varnostnim organom dobro znana 24 letni Ciril Skvarča in 31 letni Mirko Lampe, oba iz Črnege vrha pri Idriji. Skrivata pa se pod raznimi tuji imeni. — V prisilno delavino v Stari Gradski je odpravila celjska policija 48 letnega brezposelnega natakaria Alojza Jakliča, pristojnega v Staro cerkev pri Kočevju.

Iz Metlike

— Blagoslovitev nove motorne brigade. Prostovoljno gasilno društvo v našem mestu bo proslavilo blagoslovitev nove motorne brigade na zelo svečan način v nedeljo, dne 6. maja. Blagoslov bo združen s veliko vrtno veselico, zato naproša društvo ostala gasilna društva, naj ne prirejajo na ta dan veselice ali drugih prireditev.

— Dramatična prireditev. V soboto in nedeljo je bila odigrana na šolskem odru vesoletna »Miss Hobbs«. S to prireditvijo bo bržkone zaključena gledališka sezona v našem mestu.

— Izseljevanje v Kanado. Pretečeno soboto je zopet odpotovalo nekoliko mladencev in moških v Kanado, da bi tako prišli do zaslužka. Vprašujemo, do kdaj bodo pri nas trajale take prilike, da bodo naši mladenci in moški morali trošiti svoje moči po tujem svetu, mesto, da bi jih s pridom uporabili doma.

— Smrtina kosa. Pretečeni teden je umrl, popolnoma osamljen, upokojeni major bivše avstrijske vojske, g. Vincenc Sturm, sin bivšega metliškega nadučitelja Sturma. Pokojnik se je vrnil v domači kraj da preživi zadnje dni svojega življenja. Bodi mu lahka domača metliška gruda!

Iz Ptuja

— Požar. Včeraj popoldne okrog 16. je nenadoma izbruhnil požar na Bregu pri Ptuj, ki je v nekaj minutah objel vse gospodarske poslopje posestnika Janeza Vinčiča. Ker so ravno v tem delu Spodnjega Brega hiše druga zraven druge, je obstojala velika nevarnost, da požar uniči ves spodnji Breg. Le hitri pomoči gasilcev iz Ptuja, ki je v par minutah dospela na kraj nesreče, in neposredni bližnji vode Studenčnice se je zahvaliti, da je bil požar omejen le na poslopje Janeza Vinčiča. Škoda je velika, ker je zgorelo zlasti mnogo gospodarskih strojev, vendar pa je deloma krita z zavarovalnico. Kako je požar nastal, se ne more točno ugotoviti, le toliko je sigurno, da je nastal nad krovjem hlevom.

— Smrtina kosa. Včeraj popoldne smo pokopali bivšega majorja Franca Maljaja, posestnika iz Vičave pri Ptuj, ki je tukaj bival že dolgo let v penziji. Pogreb se je izvršil v vojaških častih ob precejšnji udeležbi občinstva.

— Rod Deroče reke (ptujskih gozdovnikov) je priredil nabiralno akcijo. Nabrali smo lepo vsoto in jo porabili za nabavo taborne opreme, predvsem za nakup šotorov. Zahvaljujemo se vsem darovalcem, posebej pa še notarju g. Antonu Carliju, ki je sam daroval 150 Din.

Klimatske zanimivosti Ljubljane v letu 1927.

Temperatura zraka. Maksimum temperatura je bil zabeležen 17. 6. ob 15.30 in sicer 33.2° C. Minimum 20. 12. ob 21. in sicer -20.1° C. Poslednji minimum izpod 0° C. to je pomladni, je bil zabeležen 3. aprila, prvi ali jesenski pa 13. novembra. Zračni tlak. Najvišji zračni tlak je bil 781.4 mm dne 26. novembra ob 9.45, najnižji 740.8 mm dne 10. novembra ob 12.30. Obe vrednosti ste reducirani na morskogladino.

Padavine. Vsota vseh padavin preko vsega leta znaša 1592.5 mm. Največ dežja v enem dnevu je padlo 22. maja. 54.5 mm. Padavine po posameznih mesecih so razdeljene sledeče: januarja 150.6, februar 28.8, marca 200.9, april 115.0, maj 123.5, junij 127.4, julij 82.7, avgust 187.0, september 227.3, oktober 75.4, november 180.9, december 93.0. Poslednji snež je padel 24. aprila, prvi 11. novembra. Prvi grom smo slišali 3. marca, zadnji 23. novembra. Toča je padla trikrat. 7. 16. in 23. junija.

najboljše, najtrajnejše zato naiceneše!

Vremensko poročilo

Meteorološki zvezd v Ljubljani 27. aprila 1928.

Višina barometra 308.8 m.

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaga	Smert vetra in brzina v metrib	Oblačn.	Padavine
opazovanja							
Ljubljana	...	760.1	12.2	94	mno	10	dež 12.0
Maribor	...	760.7	10	93	NW 2	10	dež 1.0
Zagreb	...	760.6	12	92	mno	10	dež 6.0
Beograd	...	761.4	13	89	mno	10	dež 1.0
Sarajevo	...	761.4	11	76	mno	10	dež 1.0
Dubrovnik	...	6.5	11	83	mno	8	
Škofljica	...	61.9	14	84	S 8	5	
Split	...	760.6	14	84	SE 10	6	

Solnce vzhaja ob 4.55, zahaja ob 19.0, luna vzhaja ob 11.4, zahaja ob 2.19.

Danes je bila v Ljubljani temperatura najvišja 16 C, najnižja 10 C.

Dunajska vremenska napoved za soboto: V južnih Alpah oblačno in dež.

Tržaška vremenska napoved za soboto: Laži vetrovi iz četrtega kvadranta. Nebo spremenljivo, deloma oblačno in morda nekoliko dežja. Temperatura od 14 do 19 stopinj. Morje mirno.

Špijoni

Železnica, gorečnost in smučke

Naše »Jutro« bi moralo imeti rubriko »Budalosti prošlega tedna«, kakor jo je imel rajni »Ponedeljek«, škoda, da je ni imel sedanji! Ta rubrika je sila hvaležna in vedno polna, budalosti je nebroj, najlepše so seveda neprostovoljne. To so prave in resnične budalosti, tako rekoč prirojene, in gotovo prirodne, ter se podajo nesrečnejši, ki jo zagreši, kakor njegov rojstni nos v sredo obraza. Zakaj »Jutro« potemtakem nima te rubrike? Ker bi postala ta rubrika prevelika. Budalosti je pri nas toliko, da bi jih ne mogli popisati dnevnik, ki bi bil posvečen samo opisanju dejanj, ki izhajajo iz te lastnosti. Nekaj takšnih budalosti uganjamo ker trpimo še na posledicah avstrijske vzgoje, druge budalosti so made in Jugoslavija, deloma kranjske, deloma balkanske. Ima svega!

Naša železnica seveda tudi prispeva k obči produkciji. V spominu je še sijajni ferman, da se ne smeš vsekati v srnjaco, niti s prstom, in pa kako se imaš vesti napram tujcu. Takšnih navodil smo mnogo čitali med vojno, o vseh različnih stvarih. Vsak etapni prašič pričeni s stotnikom je izdajal slična navodila, o vrtnarstvu in odvozu fekalij, o ženskem svetu, o solstvu in ušeh in prehladu in krompirju in o bolnih parkljih. Kdor tega ni sam doživel, ne bo nikdar polmil.

Naši sportniki so se zdaj prišli na vrsto. Sicer se ni nikdo prišel na misel, da bi pobiral prometni davek od žoge, ki jo brcajo, ali vsaj posebno veselje dokladi od vsakega goala, pač pa so naše ljube smučke našle milost v očeh Gospodovih.

Prvega aprila smo se vračali od Staničeve koč. Na Jesenicah nas sprejelo z veselo vestjo: Od prvega aprila dalje plačaj od smučk voznino in oddaj ta »kol« v službeni voz, kot prtljago! V zimskih mesecih smeš smučke vzeti s seboj v voz, v poletnih od 1. IV. dalje pa velja zgorajšnja omejitev. Seveda smo se vsi presrečno smejali imenitni ideji, s katero so nas hoteli potegniti, pa se jim je namera razblinila nad našo hladno skepsno.

Tembolj debelo smo pa mi gledali prihodnjo nedeljo, ko se ta prav budalasta aprilska šala izkaže naenkrat kot resno misljena in resno veljavna odredba, koja »vazi!« Od oktobra do aprila smejo smučke z nami v vagon od aprila do oktobra pa morajo kot prtljaga v službeni voz, kar stane pet dinarjev. Ta reč je resna in resnična!

Povpraševali smo in povpraševali, pa nam nikdo ne zna dati pravega pojasnila. Ali je to brihtnost pogruntala Ljubljana ali Beograd? Izključeno namreč tudi prvo ni, dasi je drugo verjetnejše. Končno je nekdo pojasnjeval, da so menda v nek tarif vrtili še besedo »sklji i rodle«, kar pomeni menda smučke in sanke, in da se je to orodje naenkrat pretvorilo v prtljago. V zimskem času pa to ni prtljaga.

Sedaj bi samo radi vedeli, kako in po kateri poti je brihtni dotičnik prišel do tega silajnega domnele. Ali si je mislil, da kdor po prvem aprilu prenaša smučke, jih najbrže prodaja, ergo naj plača? Ali pa si predstavlja, da je od aprila do Vidovega dne toliko smučarjev, da bo X-kart po pet dinarjev vrglo železniški blagajni lepe denarce? Ali pa morda narobe, da je pomladno smučanje tako pregrešno, da je manje smuču v vlak resno ovira promet, ali pa da se mora prohibitivno obdavčiti, da bodo teh deset ali dvajset sportnikov odvadili hoditi na sneg, ko sta Tivoli in Kalemegdan tako lepo zelena?

Moje dilce bodo pač ostale v Kranjski gori ali Mojdstrani, brez »ceglcov«, pa bo mir. Na Kredarico bom zaradi tega šel prav tako mirno, kakor doslej, da ne bom na potu nobenemu civilnemu prometu. Če se pa zgodi, da bodo kateremu tovarišu malo nalomili krivine in plačali odškodnino in pravne stroške, bo tudi prav. Regres naj iščejo pri brihtnem avtorju te tarifne postavke. Eno uslugo bi nam pa slava železnica vseeno lahko storila: Naj izda poročilo, kakšni razlogi so bili odločilni, da je slava uprava tako smešno silno in silno smešno lopnila po smučkah in jih poslala v službeni voz? Le zakaj, to nam razložite, ljudje božji!

Ol vno olje

sladko, sveže dospelo. — Liter Din 22.— VIKTOR ŠOBER, Špiceriška trgovina. Ljubljana, Sv. Jakoba tre št. 4.

Ognili se je bolje kot zdraviti. Spraviti s pola bolezen je lažje in dražje ker s pravočasno zaščito ohranili sebe in svoje organe zdrave. Vsakdo mora zabraniti, da ne postanejo njegovi zobje slabi. Zamoreš pa dobro zobovje ohraniti dobro, in lepo zobovje lepo: ako dosledno uporabljaš Odol. »Odol uporablja« se pravi temeljito ispirati usta in zobe z Odol-om grgrati, izplakovati, snažiti. To je osveženje ust brez primere

Gospodarstvo

Vinski sejem in razstava v Beogradu

Srbsko poljoprivredno društvo je priredilo v dne 22. do 25. . m. na svojem domu v Beogradu vinski sejem in razstavo vina, konjaka ter žganja. Prireditelj je bila otvorena ob lepi udeležbi vinogradnikov iz vse države. Neprilicno se je občutilo, da te važne prireditve pri otvorenju ni počastil noben član vlade in tudi ne zastopnik beogradske občine. Kmetijsko ministristvo je zastopal načelnik g. Ranković.

Načelnik kmetijskega ministristva g. Stojanović, ki je bil duša prireditve, je pri otvorenju označil kot cilj prireditve: 1.) poučen namen, da vinogradniki spoznajo napredek posameznih pokrajin, 2.) da se doseže čim neposrednejša zveza med producentom in konsumentom in 3.) da se spozna okus konzumenta.

Prireditelj je bila prva te vrste v Beogradu, zato organizacija ni mogla biti popolna, vendar se mora priznati, da je bilo izvršeno veliko delo in da je bil ves potek prav zadovoljiv. Razstava je bila povsem ločena od sejma. Na sejmu je bilo na razpolago 604 vrste vina ter so bili zastopani prvi vsi vinorodni okoliši naše države; na razstavi pa je bilo razstavljenih okrog 1500 vrst, prav tako iz vse države. Lahko si našel produkte vseh trinit vrst, pridobljene v raznih krajih, tako da si imel dokaj prilike primerjati, kako uspeva gotova vrsta v posameznih okoliših in kako se razlikujejo razni letinski iste.

Vsak vinski okoliš je imel svojega poverjenika. Najbolje je bil gotovo urejen oddelek iz Slovenije, dalje vlaški in hrvaški. Da je bila Slovenija tako častno zastopana gre gotovo največje priznanje višjemu kletarskemu nadzorniku g. Zabavniku, iz Slovenije je bilo zastopanih okrog 240 vrst. Pogled producentov so razstavili tudi vinski trgovci. Najlepšo kolekcijo Slovenije je imel g. Clotat Bouvier iz Gornje Radgone, med srbijskimi pa tvrdka Nišič, ki je razstavila najrazličnejša srbijska vina.

Vsa vina so bila preizkušena in ocenjena po komisijah, v katerih so sodelovali najboljši strokovnjaki iz vse države; iz Slovenije so sodelovali g. višji kletarski nadzornik Zabavnik, ravatelj žnavor, kmetijski referent Trampuš in Clotat Bouvier. Člani komisij so bili tako razdeljeni, da nihče ni sodeloval v komisiji za svojo pokrajino.

Dne 24. t. m. zvečer se je vršila konferenca vinogradnikov in vinskih trgovcev, na kateri se je razpravljalo o vseh za vinogradništvo aktualnih vprašanjih. Te konference so se udeležili 3 načelniki iz ministristva za kmetijstvo in vode, dalj časa pa je zastopal prisostvoval tudi kmetijski minister Stančević. V posameznih vprašanjih se je razvila izredno živahna debata zastopnikov iz vse države. V vseh točkah se je doseglo soglasje. O resoluciji, ki je bila sklenjena ob tej priliki, smo poročali že v včerajšnji številki.

Konferenca je prav jasno pokazala, kako potrebna je vsa država obsegajoča vinogradniška organizacija in kako potrebiti so redni vinarski kongresi, ki pa morajo biti skrbno pripravljani. Glede vinskoga zakona je bilo sklenjeno, da se ima osnutek poslati v izjavo vsem v poštev prihajajočim korporacijam. Potem se ima sklicati konferenca zastopnikov vseh teh organizacij, na kateri se ima podati končno mnenje o osnutku in zahtevati potrebne spremembe.

Obisk sejma je bil dokaj dober, čeprav se je beogradske prebivalstvo napram prireditvi izkazalo precej pasivno. Navzlic temu pa je bil sejem podaljšan do 27. t. m. Prireditelji so dobili 30 tisoč Din državne podpore, od Narodne banke 20.000 Din in še nekaj drugih javnih prispevkov, tako da bo prireditelj gotovo zaključena s prebitkom, ki bo rezerviran za prihodnjo razstavo. Prireditelj je dala priliko za pregled vsega vina, ki ga pridelujejo v naši državi, ter je nudila lepo material za znanstvene preiskave. V tem oziru je gotovo dosegla svoj namen.

Sejem se ima v bodoče prirediti vsako leto v Beogradu. Morda pa bi se tako celo državo obsegajoča prireditelj, ki nikakor ne nadomešča krajevnih in oblastnih prireditev, lahko vršila le vsako drugo ali tretje leto, potem pa seveda v Beogradu. Vsekakor pa se mora v bodoče za razstavo preskrbeti primernejše lokale in vse priprave izvršiti tako, da bomo lahko povabili tudi inozemske interese. Odpraviti se morajo tudi nedostatk, ki so bili opaženi. Sejem in razstava naj se vršita v istem lokalu. Za razstavo določene vrste morajo v svrhu poizkušnje biti prav tako na razpolago vsakemu obiskovalcu, kakor one na sejmu. Ocenjevalne komisije morajo svoje delo izvršiti pred pričetkom razstave, tako da ne more nobena steklenica priti nekontrolirana na razstavišče in da ne bo moč ozke ugotovitve na razstavo stvari, ki tja nikakor ne spadajo. Več pažnje je posvetiti tudi dekoracijam. S prireditvijo se mora zvezati najskrbnejše pripravljen vinarski kongres, da se bodo lahko ob številnih udeležbi razpravljale važne zadeve, izmenjale misli in da se bo čul glas vinogradnikov na vseh merodajnih mestih. Za vinogradnike bo potem poučna svrha prireditve gotovo mnogo večja.

Začetek je bil zadovoljiv; sedaj je treba smotreno po načrtu pot naprej, morali in materialni uspehi gotovo ne bodo izostali.

— Tudi Vojvodina protestira proti nastavitvi davka na poslovni promet za sunanje posojilo in zahteva, da se ta davek ukine. Poleg Bosne in Hercegovine se je tudi Vojvodina pridružila znani akciji beogradske Trgovske zbornice proti davku na poslovni promet. V Vojvodini so gospodarske organizacije v zadnjem času priredile številna protestna zborovanja proti nameri vlade, da se dohodki davka na poslovni promet za stavijo za zunanje posojilo. Na vseh teh zborovanjih se je zahtevalo, da se davčna bremena znižajo in da se davek na poslovni promet, ki je nevzdržljiv čim prej ukine. Trgovska in obrtniška zbornica v Velikem Bečkerek je poslala vladi predstavko, v kateri opozarja vlado na upravičene zahteve gospodarskih krogov, iznešene na teh zborovanjih in prosi vlado, da te zahteve upošteva, odnosno da opusti namero za staviti davek na poslovni promet za posojilo in da ta nepravilčen in neznosljiv davek čim prej ukine.

— Uvedba virmanskega prometa s Avstrijo in v Svice. Poština hranilnica objavlja, da bo s 1. majem uvedla virmanski in izplačilni promet z Avstrijo, odnosno z avstrijsko Pošto hranilnica ter s Svice, odnosno s Čekovnim zavodom v Curihu, in sicer za račun lastnikov čekovnih računov. Za virmane se računa provizija v višini 1 %/oo, najmanj 2.50 Din, za izplačila v gotovini pa 1 %/oo provizije, toda najmanj 5 Din. Za virmanske odobrenja iz Avstrije in Svice se računa manipulacijska pristojbina od 0.50 Din od komada, brez oziroma na višino zneska. Pri nalozih za virmane in izplačila se lastniki čekovnih računov lahko poslužujejo običajnih obrazcev za izplačila (št. 100 III.). Naloge morejo lastniki računov izstavljati v dinarski vrednosti ali v valuti dotične države.

— Finančni zakon. Uradni list ljubljanske in mariborske oblasti objavlja v svoji 41 številki v celoti (na 26 straneh) finančni zakon za l. 1928./29. Posamezne izvedbe te številke prodaja upraviteljski lista po 5 Din.

— Ponovna anketa o vprašanju obveznega signiranja hmelja. Oster boj, ki se med interesi že dolgo vodi glede vračanja obveznega signiranja hmelja, še vedno ni prinesel rešitve. Dožim so na svojočasni anketi v Beogradu prišli do besede v prvi vrsti pristajši obveznega signiranja, se opazajo v zadnjem času posamezne akcije interesentov proti uvedbi obveznega signiranja. Navzlic obširnim polemikom in anketam to važno vprašanje še ni razjasnjeno. Zato se je ministristvo za kmetijstvo in vode odločilo klicati v Beograd ponovno anketo, na kateri bodo sodelovali vsi na tem vprašanju zainteresirani producenti in trgovci. Namen ankete je, da se ponovno in obširno razpravlja o tem važnem problemu in da interesi točno razjasnijo in precizirajo svoja stališča.

— Hmeljarjem. Po naročilu kmetijskega ministristva sporoka Hmeljarsko društvo za Slovenijo vsem hmeljarjem, da se dobiva v svrhu zatiranja živalskih škodljivcev na vseh zatiranjih živalskih škodljivcev na hmelju (uši, najki, stenice) in na drugih kulturnih rastlinah tobačni ekstrakt do konca tek. leta po znižani ceni, t. j. 5 Din za kilogram, in sicer v originalnih konvicah od 5 kg naprej in v sodih po 100 kg franco tobačna tovarna v Ljubljani. Embalaža se ne zaračuna. Raztopina tobačnega ekstrakta v svrhu zatiranja živalskih škodljivcev se napravi tako-le: eden in pol kg mazavega mila se med mešanjem raztopi v 3-4 litre mlane vode; tej tekočini se potem primaga pol do 1 kg (za pakja do 2 kg) tobačnega ekstrakta in se naposled zmes prične toliko mehke vode, da se dobi 100 litrov tekočine, ki se prav dolgo drži. Ko hmelj nastavlja cvetne popke in med cvetenjem se vzame en in pol kg tobačnega ekstrakta.

— Bilanca Fordovega podjetja. Bilanca Ford Motors Co. izkazuje za l. 1927. izdubo v višini 42 milijonov dolarjev (2380 milijonov Din). Izdubo je pripisati dejstvu, da so Fordova podjetja lani ustavila produkcijo starega modela in z ogromnimi stroški preuredila vse obrate na produkcijo novega modela. Čeprav je izguba za naše razmere ogromna, vendar za Fordova podjetja, ki sedaj v polnem obratu producirajo nov model, ne bo preveč občutna. V prejšnjih letih je znašal čisti dobiček podjetja okrog 100 milijonov dolarjev letno. Ker je verjetno, da bo sedaj po preureditvi obrata dobiček vsaj tako velik kakor prejšnja leta, bo podjetje v nekaj mesecih lahko iz dobička odslušalo vso izdubo.

— Tržaški Lloyd zaključuje l. 1927. z izgubo. Tržaški Lloyd (prej Avstrijski Lloyd) izkazuje za pre. leto izgubo v višini 874.000 lir (1928. dobiček 914.000 lir). Večino delnic te družbe je, kakor znano, nedavno prevzela Cosulich Line.

Borze

27 aprila.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet srednji. Največ se je trgovale devize na Amsterdam, Prago, Curih in Dunaj. Tečaj je ostal skoro nespremenjen. Potrebo v devizah na Trst in Newyork je krila privatna ponudba, v ostalih devizah pa Narodna banka.

Na zagrebškem elektnem tržišču je vojna škoda obdržala svoje večerjaje tečaje. Pri slabem prometu se je promptna trgovala po 437, za maj pa je notirala 439 - 440 (v Beogradu so tečaji nekoliko nižji). Investicijske je bilo pri čvrsti tendenci zaključeno po 91. Med bančnimi papirji se je okrepila Ljubljanska kreditna ter je bila zaključena po 130. Tudi Prastrediona se je dvignila na 810 zaključek. V ostalem se je trgovala Hipotekarna po 58.5, Jugobanka po 88 in Srpska po 135. Med industrijskimi papirji je bilo pri čvrsti tendenci več zaključkov v Tvarnici vagonov po 72 - 75 v ostalih papirjih ni bilo prometa. Trboveljska notira dalje čvrsto 522.5 - 530. Zadnji dvig tega papirja je v zvezi s predstojajočim občutnim

zborom, ki se bo vršil že koncem maja ali v početku junija. V dunajskih borznih krogih se zatrjuje, da je podjetje preteklo leto ugodno zaključilo in da bo dividenda za leto 1927. znašala 30 Din, kakor za l. 1926. Na dunajski borzi je bil zadnje dni v tem papirju velik promet, zlasti na račun švicarskih in francoskih interesentov.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22.8725 - 22.9325 (22.9025), Berlin 0 - 13.5975, Bruselj 0 do 7.9388, Budimpešta 0 - 9.925, Curih 1063.5 do 1066.5 (1065), Dunaj 7.9795 - 8.0095 (7.9945), London 0 - 277.36, Newyork 56.72 do 56.92 (56.82), Pariz 0 - 223.66, Praga 167.96 - 168.76 (168.36), Trst 298.25 - 300.25 (299.25).

Zagreb. Amsterdam 22.8725 - 22.9325, Dunaj 7.9795 - 8.0095, Berlin 13.5825 - 13.6125, Budimpešta 9.9107 - 9.9407, Milan 298.25 do 300.25, London 278.96 - 277.76, Newyork 56.708 - 56.908, Newyork kabel 56.79 - 56.99, Pariz 222.66 - 224.66, Praga 167.96 - 168.76, Curih 1063.5 - 1066.5.

Trst. Beograd 33.30 - 33.60, Dunaj 264.20 do 270.20, Praga 56.10 - 56.40, Pariz 74.50 do 74.80, London 92.50 - 92.70, Newyork 18.91625 - 18.97625, Curih 364.75; dinariji 33.25 - 33.75.

Dunaj. Beograd 12.48125 - 12.52125, Berlin 169.71 - 170.21, London 34.62125 do 34.72125, Milan 37.385 - 37.485, Newyork 709.25 - 711.75, Pariz 27.905 - 28.005, Praga 21.01125 - 21.09125, Curih 136.66 - 137.16.

Curih. Beograd 9.1325, Berlin 124.125, Newyork 519, London 25.3275, Pariz 20.4225, Milan 27.35, Praga 15.3775, Budimpešta 90.635, Bukarešta 3.25, Sofija 3.755, Varšava 58.20, Dunaj 78.

Deviza Beograd na ostalih borzih: v Pragi 99.145, v Berlinu 7.353.

Elekti.

Ljubljana. Investicijsko 90.5 - 0, agrarne 58 - 0, Celjska 158 - 0, Ljubljanska kreditna 128 - 0, Prastrediona 806 - 0, Kreditni zavod 157 - 175, Večve 135 - 0, Ruše 265 - 280, Stavbna 56 - 0, Šešir 110 - 0.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 436.5 - 438, kasa 436.5 - 438, za maj 439 do 440, za junij 434 - 445, za december 465 - 467, investicijsko 91 - 92, agrarne 58.25 - 59; bančne vrednote: Kreditna 85 - 0, Hipo 58 - 59, Jugo 87.5 - 88, Ljubljanska kreditna 129 - 131, Narodna 6775 - 6800, Prastrediona 807.5 - 812.5, Srpska 135 - 136, Zemaljska Sarajevo 145 do 158; Industrijske vrednote: Našička 1720 - 0, Gutmann 205 - 210, Slaveks 115 - 0, Slavonija 115 - 12, Danica 135 - 145, Drava 370 - 375, Seferana Osijek 520 - 535, Tvarnica vagonov 78 - 76, Trbovlje 522.5 - 530, Dubrovačka 390 - 440, Trbovlje 522.5 - 530. Beograd. Vojna škoda 435 - 436.5, investicijsko 90.5 - 91.5, agrarne 58 - 59.

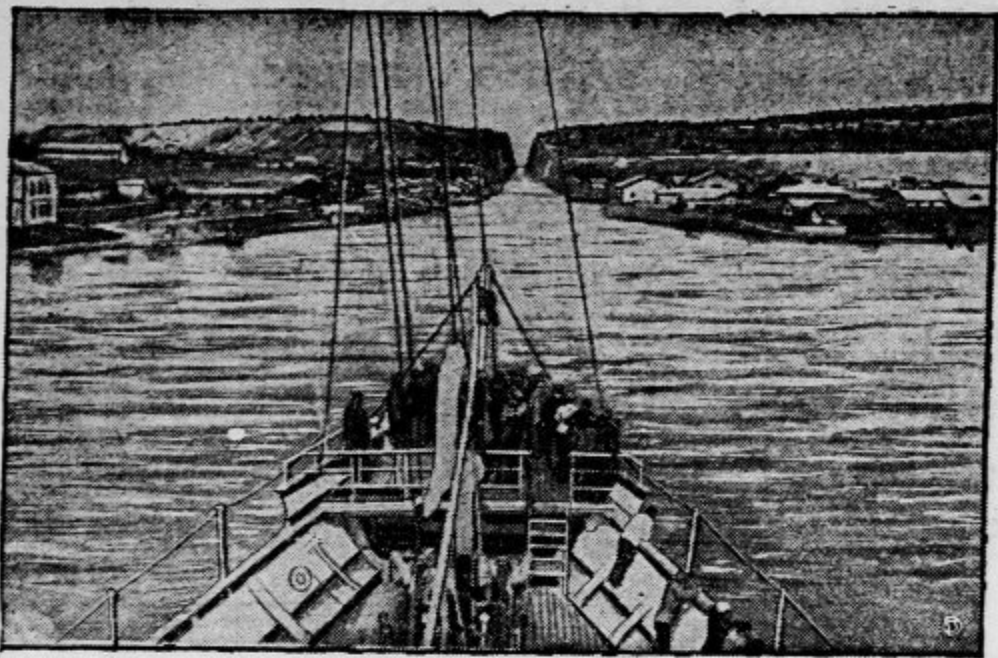
Blagovna tržišča

Z lesnega trga. V splošnem se situacija na jugoslovanskem lesnem trgu v zadnjem času ni bistveno spremenila. Čvrsta tendenca obstoja dalje. Zaloge izdelane blaga so precej izčrpane. Sodi se, da bodo cene tudi v bodoče ostale čvrste; tudi ni izključeno, da se bodo čeprav ne bistveno dvignile. Za okrogli les se inozemstvo zelo zanima. Pri zadnjih licitacijah je mnogo inozemskih (avstrijskih, nemških) kupec nastopil pod krinko domačih trdk. V zagrebških interesiranih krogih se zatrjuje, da skuša pred meseci ustanovljeni rumunski kartel veleproducentov stopiti v stike in pogajanja z našimi veleproducenti, ki naj bi sklenili enako konvencijo glede enotnih pogojev in cen.

Ljubljanska blagovna borza (27. t. m.) Les: Tendence čvrsta. Zaključeni so bili 4 vagoni desk, smreka, jelka, večina smreka, 28 mm, od 16 cm naprej, medla 28, lco vagon meja po 520. Deželni pridelki: Tendence čvrsta. Zaključeni je bil 1 vagon turščice. Cene pšenici in turščici so se ponovno in znatneje dvignile. Nudi se pšenica (78-79 kg, 2 %, slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 din); baška, promptna po 400 do 402.5, slavonska, promptna 392.5 - 395; turščica (slov. postaja, navadna tarifa, plač. 30 din); baška, promptna po 335 do 337.5, za maj po 337.5 - 342.5, činkvantin, promptni po 340; oves: baški, rešetan, promptni po 305 - 310; moka: črna, lco Ljubljana, plač. po prejemu po 550-555.

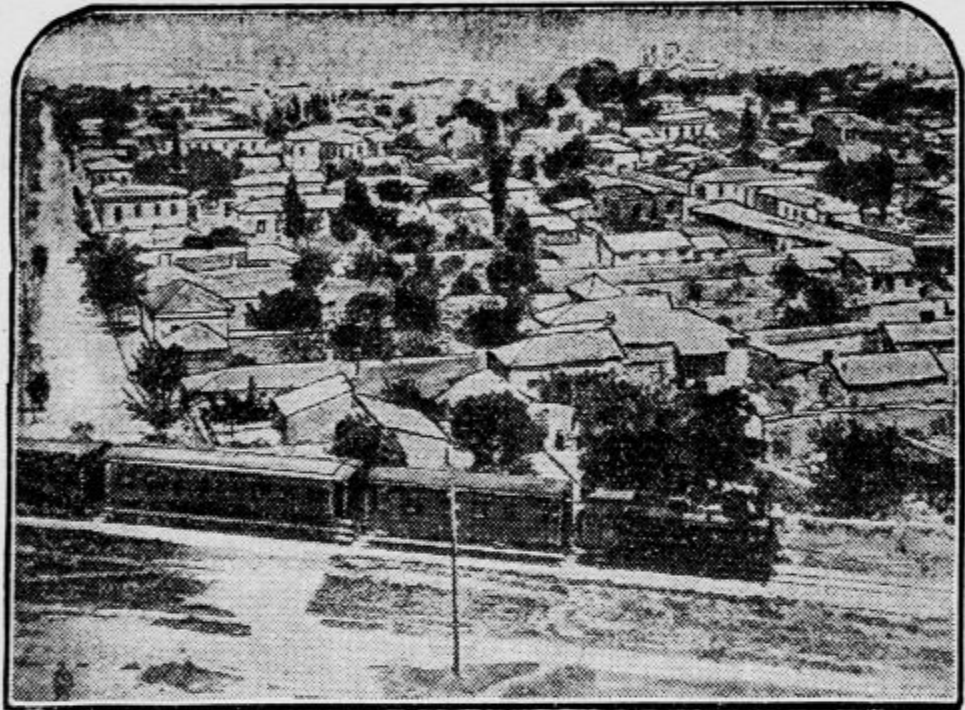
Novosadska blagovna borza (27. t. m.) Tendence nespremenjena. Cene pšenici

Iz življenja in sveta

K velikemu potresu v Grčiji

Potresna katastrofa, ki je po Bolgariji zadela tudi Grčijo, predstavlja slino občutno škodo na gospodarstvu in tujski promet te države. Najbolj prizadeto je mesto Korint in posebno še prekop Isthma Kokonon. Slika predstavlja ustje znamenitega Korintskega kanala.

Pogled na Korint,

Ki ga je potres tako poškodoval, da je ostala samo ena hiša cela. Mesto bodo zgradili na novo menda na čisto drugem kraju.

Drakonični ukrepi v potresnem ozemlju na Bolgarskem

Bolgarske oblasti so proglasile nad vsem ozemljem, ki ga je zadela zadnja potresna katastrofa, najstrožje obsedeno stanje. Zandari so dobili nalog, naj streljajo brez vsakega opozorila na vsakega človeka, ki bi se potikal po 9. zvečer po ulicah zrušenih krajev. S to odredbo hočejo oblasti preprečiti plenitve. Dviganje cen živlom se kaznuje javno s batinami, razen tega verzičniku živilske zaloge odvzamejo in jih brezplačno razdele med prebivalstvo. Nadalje so oblasti zaplenile vse gradbeni material in vse, kar bi služilo za zgradbo zaslinih bivališč. Skrivanje takšnega materiala se poplača s 25 krepkimi na javnem prostoru.

Letalske nepravilike

Pretekli teden sta odjadrala dva kanadska letalca v spremstvu domačina Eskima, da bi posnela slike za ladje nevarnih sipin v Hudsonovem prelivu. Vsi trije so izginili brez sledu, dasi so imeli radio. Vlada v Otavi je mislila, da so se ponesrečili. Zdaj pa so pritali v obupnem stanju do majhne gozdne vasi in povedali, kaj vse so doživeli. V bližini Labradorja jih je ujele burja in so morali pristati sredi sipin. Letalo se je razbilo in so morali peš naprej. Nastala je plima in voda jim je segala do pasa. Letalci so mislili, da so obsojeni na smrt, ker v tistih krajih pokrije voda ob času plime obrežne sipine na ure daleč. A na srečo je priplaval velikanski kos ledu, kar je v prelihu redkost v tem pomladnem času. Letalci so zlezli na led in so pluli na njem do oseke. Ko je voda padla, so odkorakali naprej, da poiščejo kopno. Več dni so tavalili po pesku in ilovici, padali v jame in se reševali ob času plime na plavajoči led. Včasih so ga lovili več kilometrov daleč, da uidejo vodi! Trpeli so hudo žejo in so jedli sirove ri-

be. Samo enkrat so kmeli srečo: dobili so tuljina in so se napili vroče krvi. Šele 8 dni pozneje so začutili nesrečneži, da stopajo po kopnem, kjer so bili izven morske nevarnosti. Srečali so Eskima, ki jih je spremljal, a so morali hoditi dva dni do prve naselbine.

Nova alkimija

Ali je sploh mogoče razkrojiti materijo v atome in iz njih potem ustvariti poljubno nove snovi? To vprašanje so brezuspešno sto in sto let rešavali nekdanji alkimisti. Pred kratkim je naredil ameriški učenjak profesor William Coolidge čudovito odkritje, ki obnavlja to staro sanjo ter odvarja novo dobo za našo fiziko in kemijo. Pred letom dni je zgradil prof. Coolidge katodno cevko s 350.000 voltov napetosti, skozi katero so drevili elektroni s pošastno brzino 225.000 km v sekundi. Potem se je posrečilo izumitelju zediniti tri cevke, doseči napetost 900.000 voltov in brzino 260.000 km v sekundi! To pomeni skoro najvišjo dosegljivo brzino: brzina luči znaša 300.000 km. Coolidgeva cevka je opremljena s mikroskopskim »okencem«, t. j. s kovinsko lečo iz mešanice nikla, bakra, kroma, silicija. Pred cevko se postavi raziskavanju namenjen predmet. »Okno« se odpre, elektroni s pravilčno naglico pridrevijo ven in pričnejo se čudeži: »postavili bodo na glavo vso našo tehniko in vesoljstvo sploh«, piše izumitelj. Človek ne more naprej vedeti, kakšne možnosti mu odpira ta dosežek nepoznana moč. Tudi v sedanji še nerodni obliki pomenijo ti elektroni cenen in neusahljiv vir energije. Ozdravilo v dveh tednih najtežje slučaje raka in drugih kirurških bolezni. Izpremenijo vse kovine in lahko tudi usmrtijo vsako življenje. Coolidgevi poizkusi so bili dosežki bolj ali manj slučajni: saj posameznik ne more obvladati vseh praktičnih vprašanj celotne znanosti in tehnike. Nedvomno je, da elektroni lahko ustvarjajo in nasprotno razkrajajo snovi. Še znanstve-

nihi sami ne razumejo, kako si naj razlagajo delovanje žarkov, ki drevijo iz Coolidgevega »okenca«. Njih vpliv je neskončno raznoličen: maslo postane žarko, mleko čudno grenko, kinematografski film krhek kakor steklo, tekočine in plini se strdijo, trda telesa pa se spremenijo v plin. Mrčes, bakterije, semena poginejo. Kovine lesketajo po več ur kakor sonce, ne da bi se pogrele ali spremenile. Nekatere kemične spojine se razkrojijo, druge se tako spremenijo, da jih ni mogoče razložiti v prvotne dele. Jabolka se spečejo in izgubijo barvo. Sol postane rjava. Sploh trpijo pod novimi žarki vse živali in rastline. Zajec, ki ga je obseval Coolidge, je postal v trenutku plešast in potem se je na mah pokril s tankim belim puhom. Ni mogoče povedati, kako bo utegnila izrabiti nove žarke tehnika. Med drugim ugotavlja prof. Coolidge pristnost draguljev in že to je veliko vredno za zlatarje ter sorodne obrti.

Transatlantski letalci na platnu

Iz Newyorka poročajo, da vrtijo tamkaj že več dni film, ki prikazuje življenje nemškega stotnika Koehla in barona Hühnefelda na samotnem otoku Greenly Islandu. Letalca se sprehajata po otoku, kadita cigarete, telovadita ter delata družbo čuvaju svetilnika. Čuvajeva soproga, prijazna žena, kuha za njiju hrano in letalca se iz dolgega časa zabavata s čuvajevimi deco.

Film je torej prav za prav brez vsebine, Amerika pa vendarle ž njim polni kinematografe. Snimke za film je napravil filmski operater Ray Fernstrom, ki je letel 2500 milj daleč, da je letalca kinematografiral ter prinesel narejene posnetke v Newyork preden prispe tjakaj posadka letala »Bremen«. Res, Amerika je prava pravcata dežela senzacij in čudežev — tudi če nič ne pomenijo!

Koehl — veleizdajalec

Neki pariški list je objavil zanimivo zgodbo iz življenja letalca Hermana Koehla, zmagovalca Oceana.

Kot nemški vojni letalec je sestrelil 37 francoskih aeroplanov, končno je pa tudi njega prišla usoda. 2. junija 1918. je padel v francoske vrste. Odvedli so ga v glavni stan II. konjeniškega zbora v Clermontu, kjer so ga pričeli izpraševati. Toda Koehl ni izpovedal razen svojega imena nobene besede. Neki Alzačan, Nemec, ki je bil v službi francoske špijonaže, je prišel tedaj na dobro idejo. Preoblekel se je v uniformo nemškega letalca in se je dal zapreti v isto celico, kjer je bil Koehl. Moža sta se pričela pogovarjati, sprva o nevažnih zadevah, kakor med ljudmi, ki se ne poznajo, nato o vedno bolj določnih, končno je sedanji prvak v le-

Kapitan Wilkins in poročnik Nielson,

ki sta po 21-urnem slajnem poletu na 3500 km dolgi progi preko ledenih puščave priletela iz Point Barrowa na Alaski na Spitzbergo. Ugotovila sta dokončno, da na severnem tečaju ni kopne zemlje.

talstvu razkril zvitemu »tovarišu«, da se nemška armada pripravlja na veliko ofenzivo v smeri proti Compiègneu. Napad bi se otvoril 9. junija. Ta novica je šla seveda še gorka v francoski vrhovni vojni stan, ki je odredil vse potrebno, da bi se nemška ofenziva odbila. 9. junija so bombardirali Nemci pri Compiègneu prazne francoske prve linije, njihov napad se je zlomil v ognju francoskih strojníc. Istega dne je prišla preko Švice vest, da je bil Herman Koehl odlikovan za svoja drzna letalska dejanja z najvišjim nemškim vojaškim redom...

Pariški list pripominja, da Koehl najbrže še danes ne ve, kako je pomagal uničiti pruski militarizem — pa čeprav neprostovoljno.

Ristić in ga Dillenzova,

o katerih smo že poročali, da nameravata z Junkersovim letalom poleteti preko oceana v Severno Ameriko. Izhodišče bi bilo zopet Irsko letališče Baldonell, kamor bi priletela oba drzna letalca iz Lipskega. Ristić je, kakor znano, naše krvi in je na glasu zavoljo znamenitega vztrajnostnega poleta, ki ga je izvedel lansko leto z Edzardom. Pogozanja za novi transoceanski polet so že zaključena.

25 let v službi človeštva

V Den-Helderju na Holandskem je umrl v starosti 81 let Dorus Wijk, človek, ki je v državni reševalni službi rešil 42 ladij in 511 brodolomcev pred gotovo smrtjo. Kot 65 letnika, potem ko je bil v tej službi 25 let, so ga odpustili z majhno penzijo, a še vedno je nudil nesrečnikom ob vsaki priliki svojo večšo roko v pomoč. Vsa Holandska žaluje za tem pogumnim in požrtvovalnim človekom.

Don Kišotovi mlini

Turisti, posebno tujci, so že davno pogrešali vetrne mline v španski vasi Tobozi, kjer se je z njimi vojskoval Don Kišot. Zato so sklenile oblasti postaviti en mlin v Tobozi in drugega v Viljancanasu, ker si strokovnjaki niso na jasnem, katerega izmed obeh krajev popisuje veliki Cervantes Saavedra. Razen tega gradijo v polju na polovici ceste med obema naselbinama velik spomenik »Viteza žalostne postave«. Na ta način bo zadoščeno zgodovinskim spominom in tujskemu prometu.

Pomladanske OBLEKE

najboljši nakup pri tvrdki
Drago Schwab, Ljubljana.

— Vidite, alkohol uničuje človeške organe. Le ogledite si tukajle ta srca in obisti pljancev!
— V čem pa hranite te preparate?
— V alkoholu.
— Ali se ti ne zdi, da otroci vsak dan bolj napredujejo v petju?
— Seveda! Prej so se pritoževali samo sosede, sedaj pa toži nad kričanjem že vsa četrta.

Stari plesi

V Londonu so ustanovili družbo za gojitev plesov iz starih dobrih časov: Old merry times dancing club. Društvo hoče gojiti valček, polko, mazurko, četvorko, lancier in slično. Razpisalo je tudi več nagrad za moderne plesne umetnike in komponiste, ki bi hoteli poživiti stare plesne. Društveni proglaš je našel izredno jak odmev po Angleški, toda gospodje so slabo računali. Predvsem jim noče noben založnik tiskati starih not, ker se boji, da mu bodo kljub vsemu ostale neprodane. Razen tega je jako malo glasbenikov, ki bi poznali in za navadno plačo igrali stare plesne. Pristaši starinskega »skromnega veselja« nikakor niso pričakovali, da bo valček dražji nego jazzband! Zaježiti modo je težko in seveda hudo draga naloga!

Bedasta stava

V Cannesu na Francoskem so potegnili iz Orne truplo 59 letnega mestnega delavca Louisa Maryja, ki je postal kljub priletnosti žrtev lastne neumnosti. Sklenil je namreč stavo za več tisoč frankov, da se ne bo šest mesecev bril in si rezal las. Nekaj tednov pozneje ga je že poklical njegov poslovodja in mu je rekel, naj gre takoj k brivcu, ker je njegova zunanost sramota za delavnico. Trmasti Mary je raje zapustil službo. Potikal se je po mestu, zapravljal ves denar, a ni hotel preklicati stave. »Nekaj mesecev bom že potrpeč«, je pravil, »zato dobim tisočake«. Toda glad in brezposelnost sta ga prisilili končati življenje, preden je dobil stavo.

Kastracija umobolnih

Zbornica ameriške države Kentucky je sprejela s 55 glasovi proti 10 zakon o prisilni kastraciji umobolnih v norišnicah, da bi se preprečilo rojstvo dedno obremenjenih otrok. Ta sklep pomeni velik uspeh mlade evgenike, znanosti o izboljšanju človeškega rodu. Vendar imajo apostoli novih nauk toliko nasprotnikov med zdravniki, da ne bo imela država Kentucky v doglednem času menda nič preveč posnemalcev. Poprej je sprejela po dolgih spori isti zakon samo dežela Alberta v Kanadi.

Crème Simon

...uvajate svojo lepoto kakor: čuvate svoje zdravje. Vase lice je občutljivo, morate paziti, da se ne smeje zametati.

CRÈME SIMON

...ustvarjena po preizkušeni obrabi, odstrani s kože vsakega nečistost in jo vrača lepoto, mehčajo in voljnost, očistijo da bi se tvorile gube.

Puder & milo Simon

Pariz

H. J. Magog:

Poročno darilo

— Fournières! je vidno vznemirjena vzkliknila Mme Decayeuxova. Armand Fournières da se ženi!... In celo s Kristijano Rambertovo! To ie pa že preveč!

— Zakaj? je pokojno vprašal njen mož. Kaj naj bi bilo v tem tako čudnega?

Zena se je zdržnila: videla ie, da se je skoro zarekla.

— Kaj naj bi bilo v tem tako čudnega? je ponovila z malce negotovim glasom. Takih stvari ti kakopak ne razumeš... Čudno se mi zdi, da nisva dobila nikakega obvestila. Spodobilo bi se: Fournières nama ie prijatelji... in s Kristijano sva si tudi... nu. sva si tudi dobra.

— Kdo ti pravi, ie malomarno odvestila in da ga pošta po svoji navadi ni zapravila? Sicer so na Rambertove bile minuli teden v posetih, toda tebe ni nikdar doma. Tudi s Fournièresom sem govoril in mi ie povedal, da se

kmalu oženi. Menim, da ustmeno obvestilo tudi zadošča.

— Ah, res? ie porogljivo odvrnila žena.

Delala se ie užaljeno, da zakrije pravi vzrok ogorčenja. Fournières se ženi Fournières ie ostavlja brez opravila, brez besed, po tolikoletnem ljubavnem razmerju! In to mora zvedeti iz ust svojega moža! Pa naj mirno preneša?

In po vrhu si ie nezvestnik izbral za nevesto Kristijano Rambertovo, baš Kristijano, na katero ie bila Mme Decayeuxova že dolgo ljubosumna in ki io ie že od nekdaj sovražila. Kristijana ie bila ljubka in duhovita. Hvalili so njeno očarljivost in živahni temperament. Nič čudnega: bilo ti ie jedva dvajset let. Vsakdo, ki ie poznal mlado dvojico, jima ie prerokoval srečno bodočnost. In ona ie morala to mirno poslušati!

— Armand se ženi s Kristijano!

Zadeta ie bila v svojem samoljubju, ne toliko v srce. Več ko pet let ie bila Fournièresu ljubinka: v tei dobi se ljubezen izživi. Ljubila sta se tako re-

koč ie še iz navade. Toda vzlic temu ie videla v tej poroki razžalitev, naperjeno proti sebi in svojim pravicam do njega. Če bi mogla, bi Kristijano Rambertovo obtožila tatvine.

— To mi bosta drago plačala! ie zasigala.

— V tem razmišljanju io ie nenadoma prekinil njen mož.

— Upam, da pojdeš ti izbirit darilo, ie povzel malomarno.

— Kako darilo? se ie napravila začudeno Mme Decayeuxova.

— Poročno, kakopak. Kot dobra znanca Fournièresa in Rambertovih se tei dolžnosti pač ne moreva odtegniti. Zena se ni več mogla premagati.

— Jaz?... Jaz? Ti želiš, da tima jaz izberem darilo?...

— Seveda. To ie tvoj posel, ki se v takih stvareh bolje razumeš od mene.

V njenih prsih ie razsajal vihar.

— Dobro, če želiš! ie odgovorila zbadljivo.

Ko ie ostala samo, so io obile solze.

— Izdajica! Podlež! Nesramnež!... In ta deklina! Ta odurna deklina s slad-

— Če pride kljub temu do poroke, si ie dejala razigrane volje, jima rada čestitam!

★

— Ljuba moja! ie vzhličena vzkliknila Kristijana Rambertova in ie planila gospej Decayeuxovi okrog vratu. Kako lepo, da ste mi poslali tako krasno darilo!

Mme Decayeuxova ie ostrmela. Takoga pozdrava ni pričakovala.

— Lepo? ie zajeciala v zadregi.

Ali se ie ie rogala? Nemara na pismu ni razumela? Prisiljeno se ie nasmehnila in vprašala:

— Torej ste odprli pošliliko?... Ste našli zavitek?

— Seveda! ie zažgolela deklila. To-like pozornosti res nisem pričakovala. Bila sem v resnici vzradoščena!

— Vzradoščena? se ie zavzela Mme Decayeuxova. Toda bila so...

— Pisma!... In pomislite, da jih še nikdar prej nisem čitala! Kak slog! Koliko duha! Čudovito!

Mme Decayeuxova ni mogla več dvmi. Deklila io ie zasmehovala! Toi

Stanley Weyman:

Rdeča kokarda

Roman.

II. POGLAVJE.

Preizkušnja.

Ves salon se je neverjetno naglo napolnil z razburjenimi obrazi, tako do se še niso bili dobera zavedel, ko sem že videl okoli sebe vso množico gostov z gospodom Saint-Alaiskim na čelu, ki je silila vame z vprašanji. Vsi so govorili namah in dame, ki so stale zadaj in niso videle, so jaskale in vpile tako neznansko, da me ne bi bil nihče razumel, če bi bil tudi vedel, kaj naj rečem. Toda razbito okno in veliki kamen na parketu sta odgovarjala namestu mene in sta molče povedala, kaj se je bilo zgodilo.

Strasti, ki so že tele v vseh, so mahoma vzplamtele ob tem prizoru. Tucat glasov je zavpil: »Venkaj! Udarimo na kanaljo!« In že je viknil nekdo v zadnjih vrstah: »Meče v roke, gospoda!« Kakor bi trenil, je polovica plemičev hrume udrla proti vratom, na čelu jim Saint-Alais, ki je kar gorel od nestrpnosti, da bi osvetil ta napad na svoje goste. Gospod de Gontaut in nekateri starejši so jih izkušali zadržati, toda njih opomini so bili bob v steno in čez trenutek ni bilo v sobanih nobenega moškega več. Planili so na ulico ter jo napolnili z bliskanjem svojih mečev in s hrupom svojih glasov. Tucat lakajev, ki so v naglici prihiteli s plamenicami, jim je pomagalo iskati; nekaj minut je bila ulica vsa živa luči in ljudi.

Toda žlikovci, ki so bili vrgli kamen, so za časa odnesli pete in naše moštvo se je kmalu vrnilo; nekaterih je bilo sram nagle jeze, a drugi so se smehoma pritoževali, da so si zaman oblatili črevlje in nogavice; le nekaj bojevitežev je vztrajalo na tem, da ovadijo zalitev in zahtevajo maševanja. V drugačnih prilikah bi bili smatrali dogodek za navadno pobalinstvo; a v tistih dneh, ko so bila čustva vse javnosti tako napeta, je dobival mučen in pre-

teč značaj, ki je šel tudi najboljšim treznim glavam do živega. Med izpadom naše četiце je bil veter, ki je pihal skozi razbito okno, zanesel enega izmed zastorov v svečo, da se je užgal; tenciča, ki so jo brez velike škode strgali z droga, se je še kadila na parketu sredi razbitin. Ta podrobnost pa stekleni drobci in prepadeni obrazi dam so dajali salonu, ki je bil še nekaj minut poprej poln udobnosti in veselja, čudno zlovesče in obupano lice.

Zato se nisem Bog ve kako začudil, ko sem videl, da Saint-Alais mrko gleda okoli sebe.

»Kje je moja sestra?« je vprašal mahoma, toliko da ne osorno.

»Evo je,« je odgovorila mati.

Deniza je bila zdavnaj zletela k njej in se je oklenila.

»Ali je ranjena?«

»Ne,« je dejala markiza, materinsko trepljaje deklico po krilu.

»Gospod de Saux bi imel več razloga, da se pritoži.«

»Bog me čuvaj mojih prijateljev, kaj, gospod?« je rekel Saint-Alais s hudobnim nasmeškom.

Zdrnil sem se. Besede same po sebi niso bile kajsi pomembne, toda porog, ki je zvenel iz njih, je bil očiten. Nisem jih smel pogoltniti kar tako.

»Če mislite, gospod markiz,« sem rekel suho, »da sem le kotlička slutil ta napad...«

»Da bi ga bili slutili? Bog ne daj!« je odvrnil malomarno, z vpludnim vzmahom roke. »Tako daleč pa vendarle nisimo. Da bi se plemič iz naše družbe ponizal do zavezništva s temi... Ne, to ni mogoče! A vidi se mi, gospoda, da nam je nocojšnji pripetljaj lahko v pouk,« je nadaljeval, obrnivši se od mene k zbrani družbi. »V pouk, da moramo čuvati, kar je našega, če nočemo kmalu izgubiti vsega.«

Odobravaljoče mrmranje se je oglašilo po dvorani.

»Da moramo braniti svoje prvenstvo, če nočemo izgubiti tudi najskromnejših pravic.«

Dvajset glasov mu je odkliknilo:

»Da! Branimo ga!«

»In da se moramo boriti zdaj,« je nadaljeval z žarčim občutjem in iztegnjeno roko, »ali pa nikoli!«

»Zdaj! Zdaj!«

Ta strastni vzvik se ni oglasil sam, ampak iz stošne moškili in ženskih grl namah; vsa dvorana se je stresla od navdušenja in volje. Oči so se bliskale v svetlobi sveč, prsa so sopla hitreje in rdečica je udarjala v vse obraze. Celo šibkih se je loteval magnetični vpliv trenutka in bedaki, ki so se pravkar še ogrevali za Družabno pogodbo in Človeške pravice, so vpili najbolj glasno. Vsa družba je vzklikala kakor v en glas: »Zdaj! Zdaj!«

Temu, kar je sledilo, nisem prišel nikoli do dna; še danes ne vem, ali je bil ves prizor s kamnom vred nalašč pripravljen, ali je bil samo plod navdušene minute. Med tem, ko so se okna še tresla od krika njegovih gostov in so se vse oči upirale vanj, je stopil gospod de Saint-Alais dva koraka naprej, postavil se v kar moči elegantno pozo in z veličastno kretnjo izdrl svoj meč.

»Gospoda,« je vzkliknil, »vsi, kar nas je, imamo eno samo misel in en sam glas. Bodimo sodobni. To, da smo mirni, da se zadovoljujemo z obrambo, medtem ko se vsi ostali pripravljajo na zavajanje, je toliko kakor izzivati napad in pogin! Zdržimo se, dokler je čas, in pokažimo, da hočemo vsaj v naši Quercyjski pokrajini ohraniti dosedanj red, pa naj se zgodi, kar se hoče! Prisega v Zogalnici in dan 20. junija sta vam znana. Zakolnimo se tudi mi na današnji dan 22. julija, a ne s tem, da bi divgnili roke kakor klub blebetečev, ki obetajo sodrgi to, kar biti ne more, ampak s tem, da dvignemo meče. Prisežimo kot plemiči, da hočemo braniti pravico in prvenstvo svojega stanu!«

Kričanje, ki je odgovorilo temu predlogu, je bilo tolikšno, da so sveče zaplapolale na lestencih; slišali so ga po vsej ulici in celo na trgu. Nekateri so takoj izdrli meče in jih zavili nad glavami, a dame so mahale s paljičami in žepnimi robci. Toda večina je klicala: »V veliko dvorano! V veliko dvorano!« In kakor na ukaz se je vsa družba mahoma obrnila v isto smer in se jela gneti skozi ozka vrat, ki so vodila v sosednjo dvorano.

AVTO
iskušenega
Zakaj? avtomobilista.

Rast brade pri damah

in vse nadležne dlake na tilnu ku od pazduho na obrazu odstranite sami na najpreprostejši način z mojim preizkušnim odstranjevalcem dlak — Kompletno samo 10 in 15 franko. ako pošlete denar naprej. Kosm. laboratorij.

W. ECKHARDT Augsburg, Deutschland.
Ravensburgerstr. 12-93

Nizke cene! Prepričajte se! Kdor hoče kupiti moderno in solidno izdelano vsakovrstno

pohištvo

naj si ogleda zalogo pri EGIJIU in KARLU ERJAVEC, Brod (poleg Tacenskega mostu), št. Vid nad Ljubljano. Ogled tudi ob nedeljah. Za delo jamčim. Daje se tudi na obroke!

Jehnicna dovršenost! Velika rezerva sile! Ideala slabe ceste!

(„Schwingachse“!)

Zastopnike
za prodajo Ratne štete iščemo.

Vsi, ki niste zadovoljni s svojimi generalnimi zastopniki in delodajalci, obrnite se radi direktni pregovorov na našo bančno tvrdko, ki dela z močnim kapitalom. Točno in direktno obračunavanje. Javite se na Jugoslovensko Rudolf Mosse A. D. pod znakom »Velika Provizija 183«.

Lep naj bo Vaš dom.

Slikarje in pleskanje naj Vam vedno preskrbi Ivan Košak, Bleiweisova cesta št. 15. Slikarstvo in pleskarstvo. Najmodernejši vzorci!

Tukajšnje generalno zastopstvo inozemskih industrij išče za Slovenijo verziranega

POTNIKA

v tehničnih predmetih. Samo seriozni gospodje z dobrim nastopom, ki so pri industriji v Sloveniji že dobro vpeljani, naj se javijo. Pogoji so jugosl. domovinska pravica in perfektno znanje slovenščine ter nemščine. Ponudbe pod »Tehnični predmeti« na ogl. odd. Jutra.

AUTOBUS Dob-Domžale-Ljubljana.

Vozi prvič v nedeljo dne 29. t. m. sicer vsako nedeljo in praznik iz Doba ob 7.30 in iz Ljubljane—Čeruč vsako uro od gostilne »Figovec« in obratno. Postajališča pri gostilnah. Zadnji odhod iz Čeruč ob 9.30 uri zvečer. Iz Ljubljane v Dob ob 11. zvečer. Od »Figovca« ob 9. uri jutraj. Se priporoča RAFAEL HOJAK.

Lep, prostoren dvorišni

LOKAL

primeren za delavnico ali skladišče se s 1 majem t. l.

ODDA

v Tomazičevi hiši št. 9 na Dunajski cesti.

Pozvedbe pri hišnici

J. Stjepušin, Zagreb
Jurjevska ulica 57
priporoča najbolje tumburine, strune, partiture, šole in

VELIKA IZBIRA RAZLIČNEGA LODNA IN SEVIJOTA ZA ŠPORT IN TURISTIKO!
A. & E. SKABERNE, LJUBLJANA

Nizka nabavna cena! Mala uporaba bencina! Neomejena trajnost! Minimalno izrabljenje!

Trgovski lokal

v centru mesta Maribor, z velikimi izloženimi okni, s popolno opremo, se odda v najem. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«.

Parketne desčice hrastove in bukovne iz najboljšega materiala

TRSTJE za strope

Bakula (leseno pletivo) za strope in stene

Strešno lepenko in lesni cement

dobavlja takoj v vsaki množini najceneje

JOS. R. PUH
Ljubljana, Gradaška ulica 22.
Tel. inter. 2513

Proda se dobro ohranjen štiri sedežen

Fiat - avto 501

z brezhibnim motorjem.

Vprašati pri Dolenc-Hudovernik-Javornik, Ljubljana Beethovnova 6

Bančna tvrdka

ki dela z močnim kapitalom, išče

ZASTOPNIKE

za prodajo Vojne škode (Ratne štete) na odplačilo. Točno in direktno zaračunavanje. Javiti se je na Jugoslovensko Rudolf Mosse A. D. Beograd, pod znakom <100—188>.

gosje, račje, kokoške in purje proda vsako množino in po najnižji ceni tvrdka E. VAJDA, Čakovce, Medjimurje. Telefon št. 59, 60, 8

Perie

Najokusnejša izvedba! Zelo elegantna linija!

Ugodni plačilni pogoji!

V Gradcu! Krojačnica

za gospode po meri, v najugodnejši legi v sredini mesta, obstoječa že 50 let. Čije posetnica je vdova, išče radi rodbinskih razmer resnega družabnika. — Ponudbe pod »H. M. S. 1876« na ogl. oddelku »Jutra«.

Za BIRMO F. ČUDEN
Ljubljana
Preternova 1

Generalno zast. FERRUM D. D.

Zagreb, Matkova 14/1
Telefon 42-26.

Ljubljana: J. Kraker, Poljanska 3. Tel. 29-42.
Maribor: R. Pelikan, Kralja Petra 6. Tel. 458.
Beograd: Ferrum d. d., K. Milana 54. T. 21-87.

Sprejemamo zastopnike.

Posjetite za vrijeme zagrebačkog zbora našu tamošnju izložbu!

PRODA SE

dobro ohranjen tovorni avto

AUSTRO FIAT

nosljivost 8000 kg 40 PS. Uporaben tudi kot osebni omnibus za 16 oseb. — Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«

Stereoskop za plastično gledanje

v žepni obliki kaže presenetljivo različno originalne slike, kakor Ceylon, Amsterdam, Pompeji, Praga l. t. d.

Razpošila
Novinski biro. Ljubljana Selenburgova 7/II.
Cena aparatu z 10 dvojnimi slikami 90 Din.
Nadaljne serije slik po 35 Din.
Poštne prosto.

Zahvala.

O priliki smrti naše hčerke

VLADICE

prejeli smo toliko izrazov sožalja, da nam je nemogoče vsakemu posebej izreči svojo zahvalo. Zato se leu potom prav iskreno zahvaljujemo vsem, ki so se spomnili pokojne, zlasti z mnogočim cvetjem in vencem ter za spremstvo na njeni zadnji poti.

Prisrčna hvala!

Rodbina dr. Klepca.

B. S. A. MOTOCIKLI najnovejših modelov 1928,

svetovno znane tvrdke Schmel Arms Ltd. Birmingham

so najboljši!

Zahtevajte cenike in ponudbe! Rezervni deli vedno v zalogi.

Promptno iz skladišča Vam nudi zastopstvo za mariborsko oblast:

Automobiles-Motocikles, Maribor, Trg Svobode 6

Za ljubljansko oblast:

Pavel Stele, Ljubljana, Poljanska cesta 3. Tel. 2942